

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Analýza rozpočtových příjmů ve vybrané obci

Vypracovala: Denisa Broncová
Vedoucí práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

České Budějovice 2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa BRONCOVÁ**
Osobní číslo: **E15106**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Analýza rozpočtových příjmů ve vybrané obci**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

K výkonu své působnosti musí mít obec dostatek finančních zdrojů. Nejvíce zastoupenými příjmy jsou příjmy daňové, které mohou obce do jisté míry ovlivňovat samy např. prostřednictvím vyšší sazby místních poplatků.

Cíl:

Cílem práce je analyzovat rozpočtové příjmy ve vybrané obci Jihočeského kraje v hodnocených letech 2010 - 2016.

Metodika:

Teoretická část bakalářské práce vymezuje základní pojmy v oblasti územních samosprávných celků. Popisuje hospodaření územních samosprávných celků za pomoci finančního nástroje - rozpočtu, rozpočtového výhledu a vymezuje jednotlivé položky v rozpočtu, převážně položky příjmové. Praktická část práce se zaměřuje na analýzu problematiky rozpočtových příjmů vybrané obce Jihočeského kraje v hodnocených letech. Popisuje příčiny změn jednotlivých příjmů včetně příjmů daňových, jakožto jedněch z nejvýznamnějších zastoupených. Současně poukazuje na řešení legislativní povinnosti propojení rozpočtu s rozpočtovým výhledem u vybrané obce. Práce je zakončena případnými návrhy jak za analyzovanou oblast rozpočtových příjmů, tak za oblast rozpočtového výhledu a jejich dopady na obec.

Použité metody - řízený rozhovor, pozorování, komparace, analýza, syntéza.

Databáze - interní materiály vybraného územně samosprávného celku.

Osnova:

1. Úvod.
2. Územní samosprávný celek - základní pojmy.
3. Hospodaření územního samosprávného celku.
4. Charakteristika vybrané obce Jihočeského kraje.
5. Analýza rozpočtových příjmů vybrané obce.
6. Problematika rozpočtového výhledu v oblasti rozpočtových příjmů.
7. Případné návrhy a jejich dopady na obec.
8. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. Havlan, P., Janeče, J. (2014). *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi (2. vyd.)*. Praha, Czechia: Leges.
2. Kadeřábková, J., Peková, J. (2012). *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha, Czechia: Wolters Kluwer.
3. Morávek, Z., Prokúpková, D. (2015). *Příspěvkové organizace (2. vyd.)*. Praha, Czechia: Wolters Kluwer.
4. Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha, Czechia: Wolters Kluwer.
5. Provazníková, R. (2015). *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe (3. vyd.)*. Praha, Czechia: Grada Publishing.
6. Sedmihradská, L. (2015). *Rozpočtový proces obcí*. Praha, Czechia: Wolters Kluwer.

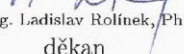
Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **13. ledna 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2018**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. ledna 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 13. 4. 2018

.....

Denisa Broncová

Poděkování

Děkuji vedoucí své práce Ing. Marii Vejsadové Dryjové, PhD. za konzultace, odborné připomínky a vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům obce za poskytnutí informací a podkladů pro zpracování této práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za podporu a důvěru po celou dobu studia.

Obsah

1	ÚVOD	2
2	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÝ CELEK – CHARAKTERISTIKA	3
2.1	Základní pojmy	3
2.2	Ústava	4
2.3	Vznik a vývoj územní samosprávy	5
2.4	Předpoklady pro fungování územní samosprávy	6
2.5	Územní samospráva	6
2.5.1	Působnost obce	7
2.5.2	Orgány obce	7
2.5.3	Funkce obce.....	8
2.5.4	Majetek obce	8
2.5.5	Udržitelný rozvoj.....	9
3	HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU	10
3.1	Rozpočtový proces	10
3.1.1	Obsah a formát rozpočtu	10
3.1.2	Fáze rozpočtového procesu	11
3.1.3	Účastníci.....	13
3.1.4	Účetní výkazy.....	14
3.1.5	Informační povinnost	14
3.2	Příjmy	15
3.2.1	Daňové příjmy	15
3.2.2	Nedaňové příjmy	19
3.2.3	Přijaté transfery	20
3.3	Výdaje	21
3.3.1	Členění výdajů.....	21
4	METODIKA	23
5	CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ OBCE JIHOČESKÉHO KRAJE	26
5.1	Hospodaření obce	27
6	ANALÝZA ROZPOČTOVÝCH PŘÍJMŮ VYBRANÉ OBCE	30
6.1	Celkové příjmy obce	30
6.1.1	Daňové příjmy	31
6.1.2	Nedaňové příjmy	34
6.1.3	Kapitálové příjmy.....	35
6.1.4	Přijaté transfery	36
7	PROBLEMATIKA ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU V OBLASTI ROZPOČTOVÝCH PŘÍJMŮ	38
7.1	Rozpočtové výhledy v letech 2010 až 2016	38
7.2	Rozpočtové návrhy	40
7.3	Schválené rozpočty	40
7.4	Srovnání rozpočtového výhledu se schváleným rozpočtem z hlediska běžných příjmů	42
7.4.1	Dotace obce	42
8	PŘÍPADNÉ NÁVRHY A DISKUSE	45
8.1	Rozpočtový výhled od roku 2019 do roku 2022	45
8.1.1	Podané návrhy o dotace.....	46
8.2	Návrhy do budoucna	47
8.3	Diskuse	48
9	ZÁVĚR	51
	SUMMARY	53
	SEZNAM LITERATURY	54
	SEZNAM TEBULEK	
	SEZNAM GRAFŮ	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	SEZNAM ZKRATEK	
	PŘÍLOHY	

1 Úvod

Každá obec potřebuje dostatek finančních prostředků, aby byla schopna zabezpečit veřejné statky a služby pro občany žijící na území dané obce. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, je obec veřejnoprávní korporací, která hospodaří se svým vlastním majetkem a každoročně sestavuje rozpočet, ze kterého vychází následující období. Zákon dále také stanoví práva a povinnosti obcí.

Česká republika patří mezi země, kde převažuje počet malých obcí nad velkými. U malých obcí je problém získat příjmy ze svých vlastních zdrojů na financování převážně investičních akcí. Tento problém nastává nejčastěji u nejmenších obcí, ve kterých žije méně než 200 obyvatel. Proto je pro ně velmi výhodné využít možnosti čerpání dotací. Obcím se také doporučuje vytvoření dobrovolného svazku obcí, jejichž počet se za poslední roky bohužel nezvyšuje.

Největší skupinu příjmů obcí tvoří příjmy daňové, které obce mohou z části ovlivňovat samy (například zvýší sazbu u místních poplatků). Větší část daňových příjmů je tvořena ze sdílených daní, které jsou obcím přerozdělovány dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Přibližně 90 % daňových příjmů je alokováno právě podle počtu obyvatel, což je pro malé obce velkým problémem.

Cílem bakalářské práce je analyzovat rozpočtové příjmy ve vybrané obci v Jihočeském kraji v letech 2010–2016. Bakalářská práce je rozdělena na teoretický přehled a praktickou část. Na začátku praktické části je uvedena metodika, podle které je práce zpracována. Na základě analýzy, která vychází z interních materiálů obce a také materiálů veřejně dostupných, jsou popsány příčiny změn rozpočtových příjmů, včetně příjmů daňových a přijatých dotací. V praktické části je významnou kapitolou propojení schváleného rozpočtu s rozpočtovým výhledem v oblasti příjmů ve vybrané obci.

V závěru bakalářské práce jsou obsaženy návrhy, jak by obec mohla v budoucnu získat příjmy. Tato část je zaměřená především na transfery, respektive dotace, které tvoří v nynější době podstatnou část celkových příjmů veškerých obcí v České republice. Také jsou zde popsány dopady možných budoucích dotací ve vybrané obci. V této části bakalářské práce dochází rovněž k predikci příjmů v rámci rozpočtového výhledu pro rok 2023.

2 Územní samosprávný celek – charakteristika

2.1 Základní pojmy

Nezbytné pojmy pro charakteristiku územního samosprávného celku uvádí *Provazníková (2015)*:

Veřejná správa

Veřejná správa je činnost, která souvisí s poskytováním veřejných služeb, řízením a spravováním veřejných záležitostí na místní a také na centrální úrovni a zajišťováním činností ve veřejném zájmu. Za státní správu považujeme také orgány, které veřejnou správu zprostředkovávají (např. úřady). Činnost veřejné správy je vykonávána v souladu se zákonem.

Státní správa

Státní správa je taková činnost, kterou vykonávají státní nebo jiné orgány. Těmito orgány jsou především ministerstva, která mají působnost po celém státě.

Samospráva

Samospráva je veřejná správa, která je provozována jinou institucí, než je stát. Je to styl řízení, který vykonává územní jednotka sama (rozhoduje sama) autonomním (nezávislým) způsobem. Přínosem místní samosprávy je, že dokáže lépe odhadnout, co je pro územní celek efektivnější. Lépe zhodnotí, které zájmové či územní činnosti jsou pro daný celek výhodnější.

Územní správa

Územní správa je takový segment, kde se veřejná správa člení na jednotlivé úrovně územně správního dělení státu. Pokud mluvíme o územní správě, můžeme narazit také na pojem místní správa, což je místní úroveň veřejné místní správy. Přesný model uspořádání územní veřejné správy a samosprávy závisí v jednotlivých státech na spoustě jiných okolností, které ho mohou ovlivnit. Například tradice, rozložení státu, národnosti (etnické poměry) a spoustu dalších faktorů.

Zájmová skupina

Zájmová skupina je skupina jednotlivců, kteří mají společné cíle a snaží se působit na veřejné záležitosti. Každý subjekt má své zájmy a v některých se shoduje s jinou skupinou lidí. (*Provazníková, 2015*)

Obec

Obec je definována jako veřejnoprávní korporace, kterou tvoří společenstvo občanů na územním základu obce, který je vymezen katastrálním územím (obec může mít i více katastrálních území). Dále obec pečuje o všestranný rozvoj daného celku a hospodaří s vlastními finančními prostředky dle sestaveného rozpočtu. Toto všechno vykonává podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. (Kadeřábková, 2012)

Fiskální federalismus

Fiskální federalismus je založen na fungování systému veřejných financí obecně. Snaží se o zlepšení ekonomického a politického rozhodování vlády a veřejného sektoru. Hlavním bodem je kontrola finančních vztahů mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi. Zajišťuje přiřazení příjmů, rozděluje odpovědnost za financování a za poskytování veřejných statků mezi jednotlivými úrovněmi nebo na úrovni fiskálního systému. (Peková, 2011)

2.2 Ústava

Česká ústava se skládá z preambule a 8 hlav, které zahrnují základní ustanovení, zákonodárnou moc, moc výkonnou, moc soudní, Nejvyšší kontrolní úřad, Českou národní banku, územní samosprávu a v poslední řadě přechodná a závěrečná ustanovení. Ústavní zákon definuje územní samosprávu v sedmé hlavě:

„Hlava sedmá – Územní samospráva

Článek 99

Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.

Článek 100

(1) Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody.

(2) Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku.

(3) Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávný celek lze jen ústavním zákonem.

Článek 101

(1) Obec je samostatně spravována zastupitelstvem.

(2) Vyšší územní samosprávný celek je samostatně spravován zastupitelstvem.

(3) Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.

(4) Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.

Článek 102

(1) Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.

(2) Funkční období zastupitelstva je čtyřleté. Zákon stanoví, za jakých podmínek se vyhlásí nové volby zastupitelstva před uplynutím jeho funkčního období.

Článek 103

zrušen

Článek 104

(1) Působnost zastupitelstev může být stanovena jen zákonem.

(2) Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samosprávy, pokud nejsou zákonem svěřeny zastupitelstvu vyššího územního samosprávného celku.

(3) Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.

Článek 105

Výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon.¹

2.3 Vznik a vývoj územní samosprávy

Územní samosprávy začaly vznikat kvůli činnosti státu a jeho vývoji. Uvnitř státu se začaly tvořit menší jednotky, protože lidé spolu chtěli více komunikovat, zajímaly se o kulturu, vyhledávali zábavu a také je spojovala ekonomická úroveň. Postupem času se z některých malých útvarů stávaly větší a větší jednotky, a tak společenský život dosáhl určitého stupně nezávislosti státu.

Územní samospráva vznikala buď přirozeně, nebo uměle. Přirozeně mohou vzniknout obce, města, municipality, ať už s vysokým či nízkým počtem obyvatel. Obec jako taková

¹ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

je základním stupněm samosprávy. Slouží k zajištění statků a služeb obyvatel. Obce se mohou vytvářet také uměle jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni. Uměle obec vzniká z vůle státu pro lidi, které propojují různé společné zájmy. Uměle vytvořená územní samospráva může vzniknout na území menším, než je stát a zároveň větším, než je obec. (Provazníková, 2015)

2.4 Předpoklady pro fungování územní samosprávy

Hlavním předpokladem pro fungování územní samosprávy je zajišťování věcí veřejných na území menším, než je stát. Na území žije společenstvo občanů, pro které je zajišťována realizace samosprávy veřejných záležitostí, které se vztahují k určitému obyvatelstvu. Územní samospráva zastupuje dané společenství občanů, zájmy obyvatel a jejich práva. Pro rozhodování, který statek nebo služba je pro obyvatele nejefektivnější, využíváme veřejnou volbu.

Veřejná volba je uskutečněna **přímou** nebo **nepřímou** volbou. Přímá volba je způsob volení, při kterém občané přímo rozhodují o důležitých záležitostech v určité obci. Nepřímou volbou volí občané prostřednictvím zastupitelů, tzv. zastupitelskou demokracií. To znamená, že za občany rozhodují zastupitelé, kteří byli zvoleni již v komunálních volbách. I v tomto případě mohou lidé projevit svůj názor prostřednictvím zastupitelů, kteří následně projednají danou problematiku na veřejné schůzi.

Do ekonomických předpokladů spadá především vlastnictví majetku a právo s ním nakládat v souladu se zákonem. Dále příležitost zajistit vlastní finanční zdroje, sestavit rozpočet územní samosprávy a v rámci rozpočtu hospodařit s finančními prostředky. (Provazníková, 2015)

2.5 Územní samospráva

V České republice existuje dvoustupňový systém u územní samosprávy. Základní jednotkou samosprávy podle ústavního zákona č. 1/1993 hlava VII č. 99 je obec. Pojem obec je občas nahrazován výrazem místní samospráva. Na druhém stupni je podle ústavy územní správní celek, který se nazývá kraj. Kraje vznikly 1. 1. 2001 podle zákona č. 347/1997 Sb.² Na základě tohoto zákona bylo vymezeno 14 krajů. (Provazníková, 2015)

² Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků.

2.5.1 Působnost obce

Podle *Jilka (2008)* obce v ČR mohou vykonávat přenesenou nebo samostatnou působnost. V rámci samostatné působnosti obec spravuje pouze takové problémy, o které se má sama starat. Na základě vlastní samosprávné funkce obec uspokojuje potřeby svých obyvatel, tedy zabezpečuje místní veřejné statky (například bydlení, vzdělání, dopravu a spoje, ochranu veřejného pořádku atd.). Přenesená působnost souvisí s výkonem státní správy, která deleguje různé své výkony, svou moc na orgány samosprávy. Některé obce vykonávají státní správu v přenesené působnosti také na území jiných obcí (tzn. i jiné obce spadají do jejich správního obvodu). Takové obce se řídí zákonem č. 314/2002 Sb.³ Za plnění povinností v přenesené působnosti náleží obcím i krajům příspěvek ze státního rozpočtu.

Morávek a Prokūpková (2015) uvádí, že obec může zřizovat také příspěvkové organizace, a to pro výkon samostatné působnosti. Příspěvková organizace by měla nadále hospodařit s majetkem obce a zabezpečovat veřejně prospěšné činnosti. Dále v této knize také uvádí, že pokud je příspěvkové organizaci svěřen pozemek, jakožto majetek obce, tak daň z nemovitých věcí odvádí zřizovatel (obec). Pokud by tento majetek vlastnila příspěvková organizace, tak poplatníkem se stává daná příspěvková organizace.

2.5.2 Orgány obce

Orgánem obce, který samostatně řídí obec, je **zastupitelstvo**. Zastupitelstvo hlasuje pro zvolení **starosty**, kterého vybírá ze svých členů. Starosta zodpovídá za výkon své funkce zastupitelstvu a zastupuje obec. Zastupitelstvo také volí ze svých členů **místostarostu**, který zastupuje obec v případě, že je starosta nepřítomen. Starosta a někteří členové zastupitelstva tvoří **radu obce**, což je výkonný orgán obce. **Obecní úřad** tvoří starosta, místostarosta, tajemník (když tato funkce není zřízena, provozuje ji starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad vykonává úkoly, které mu nařídilo zastupitelstvo nebo rada obce v samostatné působnosti a vykonává přenesenou působnost. Zastupitelstvo si může založit také výbory, což jsou poradní orgány. Jestliže v obci bydlí podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů, kteří spadají do jiné národnosti než české, tak musí být

³ Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

zřízení i výbor pro národnostní menšiny. Každá obec musí mít zřízený **finanční a kontrolní výbor**. Rada obce může také založit komise jako své poradní orgány. (*Provazníková, 2015*)

2.5.3 Funkce obce

Územní samospráva především zabezpečuje služby pro obyvatele a jejich potřeby v dané kvantitě a kvalitě. Z ekonomického hlediska se jedná o veřejné statky. Tyto statky jsou financovány z veřejných rozpočtů a lze je členit podle několika hledisek, například podle původu, z institucionálního hlediska, podle spotřeby, vzájemného vztahu a geografického hlediska. Statky lze také dělit podle způsobu rozhodování o výrobě či spotřebě statků a jejich financování, tzn. podle způsobu alokace finančních nástrojů je možno členit statky na:

- **Soukromé statky** – jsou statky, kde o výrobě a spotřebě rozhodují soukromé subjekty. Při rozhodování se soustředí především na maximalizaci svých individuálních užiteků, a proto se také individuálně rozhodují podle svých potřeb.
- **Veřejné statky** – jsou statky, kde se o výrobě a spotřebě rozhoduje veřejnou volbou uvnitř jistého společenství (například v rámci obce) a jsou určovány politickými hlasy. Veřejné statky spotřebovávají subjekty v rozdílné výši. (*Peková, 2008*)

Místní statky

Místní statky využívají především obyvatelé, kteří žijí v dané obci nebo regionu. O zabezpečování místních statků se stará místní samospráva. Tyto statky jsou financovány z daní, které jsou vybírány především od místních obyvatel. Do této skupiny statků patří třeba kanalizační a vodovodní služby, vzdělávací služby, místní policie, řízení dopravy a komunikace a požární ochrana. Každý samosprávný celek preferuje jiné druhy služeb. Například občané, kteří preferují umění, zvolí oblast, která jim umožní navštívit knihovny, kino, divadlo nebo různé výstavy. (*Hyman, 2008*)

2.5.4 Majetek obce

Majetek je pro územní samosprávu velmi důležitou ekonomickou (i sociální) kategorií. Majetek obce je třeba specifikovat pomocí tzv. rozpočtové sféry. Jedná se o oblast, kde má majetek podobu specifických peněžních prostředků, se kterými souvisí vlastnická práva a povinnosti. Majetkem obce jsou věci, které obec vlastní nebo spoluvlastní.

Územní samospráva jej využívá hlavně k tomu, aby zajistila všestranný rozvoj na svém území a uspokojila potřeby svých občanů. (*Petr Havlan, 2014*)

2.5.5 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj vymezuje uspokojování potřeb současné generace, aniž by nynější plnění potřeb ohrozilo uspokojování potřeb budoucí generace občanů. Cílem udržitelného rozvoje je neustálé zlepšování kvality života a podporuje zaměstnanost a vysokou úroveň vzdělání, ochranu zdraví, ochranu životního prostředí, sociální a územní soudržnost, opatření pro oblast energetiky, změny klimatu, dopravy, využívání přírodních zdrojů atd. Tyto činnosti jsou definovány v Lisabonské strategii⁴. (*Bauerová, 2008*)

⁴ Lisabonskou strategii přijala Evropská unie s cílem vyvinout z Evropské unie ekonomiku, která bude schopna udržitelného hospodářského růstu, budou vznikat kvalitní pracovní příležitosti a sociální soudržnosti.

3 Hospodaření územního samosprávného celku

Územní samosprávný celek je na státu podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb.⁵ jako nestátní subjekt, tzn. jako společenství občanů, nezávislý. I přes to stát ovlivňuje hospodaření územní samosprávy pomocí legislativy, jelikož má zákonodárnou moc. Finanční systém územní samosprávy musí být kontrolován státem a musí vycházet z fiskální politiky státu. Existují tzv. fiskální pravidla, která jsou uzákoněna a vznikla podle OECD⁶. Dle těchto pravidel se musí územní samospráva řídit:

- srozumitelné účetnictví a výkaznictví,
- dosažení cílů stabilizační fiskální politiky státu,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu,
- hospodařit podle rozpočtu, vzájemná provázanost rozpočtu a rozpočtové prognózy,
- přímá kontrola státem,
- odpovědnost za krytí výdajů atd. (Peková, 2011)

3.1 Rozpočtový proces

3.1.1 Obsah a formát rozpočtu

Hlavní funkce rozpočtového procesu je funkce kontrolní, kdy je nejdůležitější soulad mezi rozpočtem, který je schválen zastupitelstvem, a skutečným vykonáváním a čerpáním rozpočtu. Tento proces umožňuje zákonodárcům kontrolovat, jestli byly finance použity podle stanovených způsobů a zda nedošlo k jejich zneužití.

Jak budou prostředky v průběhu roku rozdělovány je omezováno problémem principála a agenta. Principál (zastupitelstvo a veřejnost) dává pozor, aby agent (starosta, rada nebo úřad) utratil finance stanoveným způsobem. Obec si sama stanovuje strukturu a obsah rozpočtu. Třídění výdajů je obvykle podrobnější než členění příjmů. Většina obcí člení výdaje zejména na běžné a investiční, de facto dělí rozpočet na běžný a kapitálový.

Rozpočet můžeme třídit na běžný a kapitálový. Právě toto třídění obcím umožňuje rozlišit příjmy a výdaje na jednorázové a opakující se. Pokud běžné, každoročně se opakující

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶ OECD = Organization for Economic Cooperation and Development

příjmy dlouhodobě nepokrývají běžné, každoročně se opakující výdaje, je financování obce dlouhodobě neudržitelné a mělo by dojít k určitým změnám. Kapitálový (dlouhodobý) rozpočet znázorňuje, jak je obecní rozpočet důležitý k získání nebo ke zhodnocení obecního majetku. V případě, že obec žádala o dotaci, ale dotace nebyla do dřívějšího odsouhlasení rozpočtu zastupitelstvem schválena, může být výše navrženého salda nepřesná. V příloze 1 je vidět zjednodušené obecné schéma rozpočtu obce v České republice v současné době. *(Sedmihradská, 2015)*

3.1.2 Fáze rozpočtového procesu

Rozpočtový proces vyjadřuje rozhodnutí týkající se veřejných výdajů a veřejných příjmů. Rozpočtový proces probíhá ve čtyřech na sobě závislých fázích, ze kterých vyplývá několik rozpočtových dokumentů:

- 1) **Příprava** – návrh rozpočtu a rozpočtový výhled.
- 2) **Projednávání** – schválený rozpočet.
- 3) **Hospodaření** – rozpočtová opatření a zprávy o plnění rozpočtu.
- 4) **Následná kontrola** – závěrečný účet, zpráva o přezkumu hospodaření, účetní závěrka. *(Sedmihradská, 2015)*

Rozpočtový proces probíhá v několika letech a některé cykly zasahují do stejného okamžiku. Příprava návrhu, projednávání a schvalování probíhá ještě před začátkem určitého rozpočtového roku a v průběhu tohoto období se hospodaří podle schváleného rozpočtu. Rozpočet a rozpočtový proces se reguluje prostřednictvím tzv. rozpočtových zásad a v jejich kompetenci dochází také k úpravám rozpočtu během roku podle přesného hospodaření obce. Rozpočet má být sestavován, projednáván a schvalován jednou za rok což je definováno zásadou pravidelnosti. Rozpočet musí zahrnovat také veškeré finanční operace, to znamená, že musí být úplný a jednotný. Dalším pravidlem je zásada publicity a srozumitelnosti, tzn., že rozpočet musí být zveřejněn a veřejnost mu rozumí. Hlavní charakteristikou rozpočtu je vyrovnanost, tzn. schválit a uskutečnit lze pouze takové výdaje, pro které je vytvořeno rozpočtové krytí. Výdaje mohou být financovány buď příjmy rozpočtu daného roku, přebytky z minulých let nebo půjčkou. O tom, zda bude půjčka schválena, rozhoduje zastupitelstvo obce. Ministerstvo financí však monitoruje zadlužení obcí v ČR. *(Sedmihradská, 2015)*

1) Příprava rozpočtu

Návrh rozpočtu je definován jako první fáze rozpočtového procesu. Základem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled. Návrh rozpočtu by měl vycházet z rozboru hospodaření nejméně dva roky zpět.

Sedmihradská (2015) uvádí, že rozpočtový výhled by měl vycházet z potřeb obyvatel, i když tomu ve skutečnosti tak není. Ke vnímání těchto potřeb samozřejmě dochází, ale ne v rámci rozpočtového procesu. Rozpočtový výhled je definován jako pomocný nástroj obce, který má sloužit ke střednědobému finančnímu plánování a hospodaření obce. Tento nástroj také zachycuje změny, které jsou ovlivněny dlouhodobými dopady současných či minulých rozhodnutí. Rozpočtový výhled přináší obci velikou výhodu v tom, že dokáže včas varovat, pokud hrozí nerovnost mezi příjmy a výdaji. Naopak slabinou rozpočtového výhledu je, že pomocí tohoto nástroje nedokážeme jistě předpovídat budoucí změny potřeb a další zvraty. Rozpočtový výhled se od roku 2011 zpravidla sestavuje na dobu dvou až pěti let a nemusí být projednán ani schválen. Nesestavení rozpočtového výhledu se považuje od roku 2009 za správní delikt.

2) Projednávání a schvalování rozpočtu

Návrh rozpočtu se projednává ve výkonných orgánech (ve finančních výborech a v radě obce) podle místních podmínek. Zastupitelstvo má výhradní moc při schvalování rozpočtu. Zastupitelé schvalují rozpočet na základě závazných ukazatelů. U rozpočtu je nutné dodržovat pravidelnost, realnost a úplnost. (*Provazníková, 2015*)

3) Hospodaření

Během rozpočtového roku se hospodaří podle předem schváleného rozpočtu. Pokud nastane situace, že na začátku rozpočtového období ještě rozpočet není schválen, tak se hospodaří podle rozpočtového provizoria. Pokud nastanou změny v rozpočtu během roku, tak jsou prováděny pomocí rozpočtových opatření.

Rozpočtové opatření je definováno podle *Sedmihradská (2015)* jako:

- přesun rozpočtových prostředků mezi jednotlivými typy příjmů a/nebo výdajů, aniž by se změnil jejich celkový objem,
- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu,
- vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů; tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

4) Následná kontrola

Dle *Sedmíhradské (2015)* závěrečný účet vyjadřuje informace o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění dle rozpočtové skladby, informace o hospodaření s majetkem a o ostatních finančních operacích, počítaje s tvorbou i použitím fondu. Jak uvádí *Provazníková (2015)*, závěrečný účet sestavuje výkonný orgán obce. Územní celek má povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za rok krajským úřadem nebo musí krajskému úřadu oznámit, že zadala přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti. Následně je vyhotovena zpráva o přezkoumání hospodaření obce, která je součástí projednání závěrečného účtu. Zúčtování hospodaření za minulý rok musí zahrnovat informace o příjmech a výdajích v plném členění rozpočtové skladby. Členění musí být tak podrobné, aby bylo možné porovnat finanční hospodaření obce.

3.1.3 Účastníci

Podle *Sedmíhradské (2015)* je možno účastníky rozpočtového procesu rozdělit do dvou skupin. První skupinu tvoří účastníci uvnitř obce – zastupitelstvo, rada obce, finanční a ostatní odbory a popřípadě zřízené organizace. Do druhé skupiny vně obce patří občané, zájmové skupiny, kraje, ministerstva a ostatní orgány ústřední vlády a další orgány, které mají vliv na rozpočet obce. Občané obce se podílejí na řízení obce nepřímo. Prostřednictvím svých zástupců mají možnost předložit případné návrhy na změnu rozpočtu a závěrečného účtu.

Každý účastník rozpočtového procesu má na starost určité činnosti:

- **Zastupitelstvo** – činí politická rozhodnutí a schvaluje rozpočet.
- **Finanční odbor** – řídí přípravu rozpočtu, dává doporučení, dohlíží na rozpočtového hospodaření.
- **Ostatní odbory** – připravují a předkládají rozpočtové požadavky, hospodaří podle rozpočtu.
- **Rada/starosta** – dává politická doporučení, předkládá rozpočet, zabezpečuje rozpočtového hospodaření.

3.1.4 Účetní výkazy

Od roku 2013 musí mít povinně každá obec schválenou účetní závěrku zastupitelstvem obce. Právě z tohoto důvodu jsou účetní výkazy velmi významné. Účetní závěrka sestavená územními samosprávnými celky se řídí zákonem o účetnictví a prováděcí vyhláškou č. 410/2009 Sb. Účetní závěrku tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích a příloha. Rozvaha patří mezi nejvýznamnější složku, jelikož obsahuje majetek obce ze dvou hledisek. Za první strana aktiv, kde je vysvětleno, z jakých položek se celkový majetek obce skládá. Za druhé strana pasiv, kde je uvedeno z čeho byl majetek obce pořízen, jestli z cizích nebo vlastních zdrojů. V příloze 2 lze vidět zjednodušenou strukturu rozvahy. (*Provazníková, 2015*)

Účetní závěrka je dále tvořena výkazem zisku a ztráty (viz příloha 3). Tento výkaz se týká určitého účetního období, většinou jednoho kalendářního roku. Provádí se zde členění nákladů a výnosů, především druhové třídění. Náklady neboli vstupy sdělují konečnou spotřebu prostředků v určitém období, bez ohledu na to, ve kterém období byly skutečně čerpány peněžní prostředky z účtu. Výnosy neboli výstupy reprezentují zvýšení ekonomickém prospěchu – peněžní i nepeněžní přírůstek nebo vznik pohledávky. Cílem tohoto výkazu je porovnání nákladů a výnosů a tím zjištěná ztráta či zisk. (*Provazníková, 2015*)

Mezi účetní výkazy dále patří přehled o peněžních tocích. Z tohoto výkazu lze získat:

- stav peněžních prostředků na začátku a na konci období,
- hlavní zdroje finančních prostředků, tzn. vztah mezi interními a externími peněžními zdroji,
- kolik peněžních prostředků bylo vytvořeno a kolik bylo užito,
- údaje o změnách likvidity,
- hlavní podnikové strategie v oblasti financování,
- analýza finanční situace. (*Provazníková, 2015*)

3.1.5 Informační povinnost

Podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je požadováno zveřejnění návrhu rozpočtu a návrhu závěrečného účtu před jejich projednáním v zastupitelstvu. Tyto dokumenty musí být zveřejněny na úřední desce a na internetu, tj. dálkovým přístupem. Pro tento i předchozí rok musí být zveřejněn schválený rozpočet po úpravách i závěrečný účet na internetu, a to podle vyhlášky č. 442/2006 Sb.

Zákon o rozpočtových pravidlech může stanovit nějaké sankce, pokud obec nezveřejní dokumenty, které by měly být přístupné veřejnosti podle tohoto zákona. Pokud ovšem obec nezveřejní dokumenty, které by měla povinně uveřejňovat podle vyhlášky, tak žádné sankce nehrozí. Obec také musí poskytnout občanům informace, o které si požádají dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. *(Sedmíhradská, 2015)*

3.2 Příjmy

Struktura příjmů územních samospráv je rozmanitá. Ve spoustě zemí tvoří největší podíl na celkových příjmech příjmy daňové. Příjmy se dají třídit z hlediska rozpočtové skladby (kategorizace příjmů) nebo podle teorie fiskálního federalismu. Dle fiskálního federalismu by příjmy rozpočtů obcí i vyšších úrovní územní samosprávy měly být:

- dostatečně výnosné,
- závislé na aktivitě obce – takové příjmy, které může obec ovlivnit (převážná část nedaňových příjmů),
- rovnoměrně rozloženy – kvůli zajištění základních místních a regionálních veřejných statků,
- plánovatelné – významné pro určení objemu potřeb v místním a regionálním veřejném sektoru, převážně pro stanovení investičních potřeb,
- administrativní nenáročnost – náklady na správu a na výběr daní by měly být minimální. *(Peková, 2011)*

Příjmy lze rozdělit do čtyř následujících skupin: **daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry a půjčky**. Nejdůležitějším zdrojem je část nenávratných příjmů, do kterých spadají daňové příjmy, transfery a dotace a nedaňové příjmy. Úvěry a půjčky patří pak do skupin návratných příjmů, které se musí časem splatit. *(Provazníková, 2015)*

3.2.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří v rozpočtové skladbě třídu 1, podle charakteru jsou označovány za nenávratné příjmy (povinné platby podle daňových zákonů a správní poplatky) a také vytváří největší část běžných příjmů. Tyto příjmy můžeme najít také u obcí, které nemají daňovou pravomoc. Daňové příjmy jsou závislé na daňové legislativě, která se ovšem může měnit v čase i v prostoru, což znamená, že se mění potřeby rozpočtového systému

a daňové sazby. Mají formu lokálních, sdílených, svěřených nebo vybíraných daní. Svěřené daně jsou takové daně, jejichž výnos spadá přímo do rozpočtu obcí nebo regionů. Sdílené daně jsou určeny podílem na celostátně vybíraných daních, který určuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Pod pojmem RUD⁷ se celkově rozumí zákonem určené sdílené daně (jako např. DPH, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob apod.), které plynou do rozpočtů obcí nebo dle zákona stanovený podíl⁸ obecních rozpočtů na celostátní výnosu daní. (*Provazníková, 2015*)

Principy a zásady zdaňování dle *Provazníkové (2015)* jsou:

- daňová základna je stejná ve všech území (jinak by nastalo riziko migrace),
- viditelná daň – pochopitelná daňovým poplatníkem,
- daň by měla zabezpečit uspokojivý příjem,
- neměla by být možnost převádět daňový výnos na další území, jelikož by byla narušená vazba mezi lokálními daněmi a veřejnými výdaji,
- vedení daní je jednoduché a ekonomicky efektivní,
- růst daní by měl být proporcionální s růstem místní ekonomiky,
- obec by měla disponovat určitou flexibilitou v určování daní,
- rozdělení by mělo odpovídat místním výdajovým potřebám.

Majetkové daně

Majetkové daně vychází ze zdanění bohatství a jsou považovány za nejvhodnější komunální daň, i když se o nich dodnes spekuluje, jelikož je to daň, která se platí podle toho, kolik má poplatník majetku, ale důchodová situace poplatníka už není respektována. Může nastat situace, že poplatník není schopen daň zaplatit, proto existují v některých zemích daňové úlevy, například odložení placení daně. (*Peková, 2011*)

Existuje několik druhů majetkových daní, kde se rozlišují předměty daní. U daně, která je placena za vlastnictví majetku považujeme za předmět daně půdu nebo například budovu. Předmět daně placené u nabytí majetku darem, dědictvím nebo úplatným převodem definujeme jako movitý i nemovitý majetek a také finanční majetek. U obou typů je velmi důležité, aby byla správně oceněná kapitálová hodnota majetku, proto se základy daní

⁷ RUD = rozpočtové určení daní

⁸ Většinou se stanoví z počtu obyvatel obce ku počtu obyvatel státu.

průběžně přehodnocují (například po dvou až třech letech), aby nedocházelo ke znehodnocování vlivem inflace. Majetek, který vlastní stát nebo územní samospráva je osvobozen od majetkové daně. Majetkové daně jsou placeny za ochranu majetku, za výhodné postavení⁹, za služby poskytované na určitém území. (Peková, 2011)

Jilek (2008) uvádí výhody daně z nemovitosti, mezi které patří:

- nemobilní daňová základna,
- identifikace poplatníka – je evidentní, z jakého konkrétního nemovitého majetku je daň placena,
- obtížnost vyhnout se této dani,
- uplatnění principu a užitku,
- malá citlivost na krátkodobé ekonomické výkyvy, stabilita a predikce.

Důchodové daně

Důchodové daně se dělí na individuálně důchodovou daň a daň ze zisku korporací. Individuální důchodová daň se odvíjí od příjmů občanů jako fyzických osob. Důchodové daně jsou do územních rozpočtů přidělovány buď podílem na celostátním výnosu z daně z příjmu, což funguje na principu sdílených daní. Příjmy jsou přiděleny na základě procenta, kterým se stane podíl určité obce na celkovém výnosu z této daně. Mohou být také přiděleny pomocí svěřených daní, kdy územní samospráva mohou být podle zákona příjemci důchodové daně, a tedy mohou typ této daně uvalit – mají danou pravomoc. Takový způsob funguje podobně jako přírážka k celostátní dani. Daň ze zisku korporací zdaňuje různé druhy příjmů právnických osob. Do územních rozpočtů zase spadá podíl na celostátním výnosu daně ze zisku právnických osob. (Peková, 2011)

Spotřební daně

Spotřební daně mohou vystupovat jako daně svěřené nebo sdílené v územních rozpočtech. Nejčastější univerzální spotřební daní je daň z přidané hodnoty, jedná se o sdílenou daň. Univerzální daně jsou dále doplňovány selektivními daněmi, což je například daň uvalená na alkohol, cigarety, pohonné hmoty, ekologické daně atd. Spotřební daně mají ovšem většinou negativní dopad, jelikož dopadají také na skupiny obyvatel s nižšími příjmy. Selektivní daně se uvalují spíše na zboží s cenově nízkou elasticitou poptávky. (Peková, 2011)

⁹ výhodnější ekonomické příležitosti

Místní a regionální daně

K uvalení těchto daní musí mít územní samospráva pravomoc. Příslušné orgány samosprávy (zastupitelstvo obce) volí takovou daň, která je v dané lokalitě nejvíce výnosná, a zároveň má nízké náklady na správu a na výběr těchto daní. Samozřejmě existují opět obecné zásady na to, které daně může územní samospráva uvalovat. Daňové sazby jsou u těchto daní omezeny zákonem¹⁰, kde je stanovena nejvyšší možná daňová sazba. Při respektování těchto pravidel má obec volnost pro stanovení konkrétní daňové sazby, tzn., že mají tzv. fakultativní charakter. (Peková, 2011)

Místní poplatky jsou spravovány a vybírány obcemi, podle *zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích*. Obce mohou vybírat tyto místní poplatky:

- *Poplatek ze psů* platí držitel psa (fyzická nebo právnická osoba) s trvalým pobytem nebo sídlem v České republice.
- *Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt* platí osoby, které přechodně a za úplatu pobývají v lázních místech nebo v místech turistického ruchu. Tomuto poplatku nepodléhají nevidomí, bezmocní, držitelé ZTP-P a jejich průvodci, osoby mladší 18 let a osoby starší 70 let. Poplatek obci odvádí ubytovatel.
- *Poplatek za užívání veřejného prostranství* platí uživatelé veřejného prostranství. Veřejným prostranstvím se rozumí například provádění výkopových prací, zařízení sloužící pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, cirkusů, lunaparků, atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa, užívání tohoto prostranství pro různé kulturní akce. Akce, která je určena pro charitativní a veřejně prospěšné účely nepodléhá tomuto poplatku.
- *Poplatek ze vstupného* se vybírá ze vstupného na kulturních, sportovních, prodejních nebo reklamních akcích, sníženého o daň z přidané hodnoty (je-li v ceně obsažena). Vstupným se rozumí částka, kterou zaplatil účastník akce.
- *Poplatek z ubytovací kapacity* se vybírá v obcích a městech v zařízeních, které slouží k přechodnému ubytování za úplatu.

¹⁰ Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích

- *Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a části města* platí osoba, která si vyžádala povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst. Poplatek neplatí osoby, které vlastní nemovitost ve vybraném místě nebo osoby jim blízké.
- *Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů* platí osoba, která má v obci trvalý pobyt, osoba, které byl pobyt na tomto území povolen na dobu delší než 90 dnů, osoba, která na jistém území pobývá déle jak 3 měsíce, nebo osoba, které byla udělena mezinárodní ochrana. Dále se tento poplatek týká osoby, která má na daném území ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterém není nahlášena žádná fyzická osoba.
- *Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace* platí vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obecní vodovod nebo kanalizaci. (Zákon 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

3.2.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří druhou největší skupinu příjmů rozpočtů obcí (třída 2). Příjmy nedaňového typu mohou být dle *Pekové (2011)*:

- **Běžné**, neinvestičního charakteru. Tyto příjmy se mohou každý rok opakovat. Do této skupiny patří například příjmy z pronájmu majetku, zisk po zdanění z vlastního podnikání nebo podíly na zisku. V různé výši mohou být také náhodné (ty, které se neopakují – například přijaté pokuty).
- **Kapitálové**, investičního charakteru. Do této skupiny spadají příjmy, které se neopakují každý rok – například příjmy z prodeje nepotřebného majetku.

Mezi nedaňové příjmy patří především:

- **Příjmy z vlastního podnikání** jsou pouze doplňkovým příjmem rozpočtů územní samosprávy. Tuto skupinu příjmů tvoří podíl na zisku podniků s majetkovým podílem obce, příjmy z pronájmu majetku a příjmy z finančního investování (termínované vklady, investice do obchodovatelných cenných papírů).
- **Uživatelské poplatky** jsou nedaňovým příjmem územního rozpočtu, pokud plynou do rozpočtu obce (nikoli provozovateli).

- **Sankční poplatky** se plánují obtížně a patří do skupiny doplňkových příjmů. Jejich výskyt v rozpočtu je většinou náhodný a malý. Obce mohou ukládat občanům nebo podnikům pokuty na základě zákona o přestupcích řešených v rámci tzv. přestupkového řízení.¹¹
- **Ostatní nedaňové příjmy** tvoří všechny ostatní příjmy nedaňového charakteru plynoucích do územních rozpočtů. Tuto skupinu tvoří například dary (sponzorské dary, hlavně peněžní), které mohou územní samosprávy získávat od různých subjektů (od jednotlivců nebo firem). Mohou mít potom charakter běžných příjmů. Zpravidla se jedná o účelově poskytované finanční prostředky na financování skutečně běžné, neinvestiční potřeby. *(Peková, 2011)*

3.2.3 Přijaté transfery

Přijaté transfery patří do skupiny nenávratných příjmů v rámci rozpočtové soustavy. Transfery tvoří důležitou část příjmů rozpočtů územní samosprávy, protože je nereálné, aby municipality financovaly potřeby zcela samostatně. Tudíž přijaté transfery tvoří velmi důležitou část municipálních rozpočtů a jsou tzv. projevem solidarity. Pomocí transferů stát podporuje specifické činnosti, o které se zajímá a které jsou také převážně výsledkem přenesení odpovědnosti za zajištění upřednostňovaných veřejných statků.

Přijaté dotace se člení na **účelové** (specifické) a **neúčelové** (všeobecné, globální). Účelové dotace jsou poskytovány vždy za nějakým určitým účelem. Dále můžeme dotace dělit na **běžné** (neinvestiční – používají se na financování pravidelně se opakujících potřeb) a **kapitálové** (investiční – využívají se na financování potřeb, které se pravidelně neopakují). Výše naplánovaných dotací je akceptována při schvalování státního rozpočtu. *(Peková, 2004)*

Pomocí regionálních programů může státní správa pozitivně ovlivnit území regionů, hlavně ty znevýhodněné oblasti. Regionální programy podporuje Ministerstvo pro místní rozvoj. V zemích, které spadají do Evropské unie, mohou municipality získávat své prostředky financování také pomocí dotací z rozpočtu této nadnárodní vládní úrovně, respektive ze strukturálních fondů Evropské unie.

¹¹ Dle zákona č. 200/ 1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Programy podpory regionálního rozvoje lze rozdělit do několika skupin:

- regionální program podpory rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů,
- regionální program obnovy a výstavby technické infrastruktury v bývalých vojenských újezdech
- regionální program podpory rozvoje severozápadních Čech a Moravskoslezského regionu,
- regionální program podpory rozvoje průmyslových podnikatelských subjektů na území NUTS2 Severozápad. (<http://www.mmr.cz>)

3.3 Výdaje

Podle *Veberové (2008)* jsou výdaje formulovány jako nenávratné platby a poskytované návratné půjčky. Během sestavování rozpočtu obce je důležité propojit charakteristické výdaje s náležitými zdroji financování. Pokud se příjmy a výdaje nerovnají, může se obec dostat do závažných finančních problémů. Příjmy by měly být vyšší než výdaje nebo alespoň vyrovnané.

3.3.1 Členění výdajů

Výdaje lze členit z několika hledisek, například z ekonomického hlediska, z hlediska rozpočtového plánování a z hlediska rozpočtové skladby.

Z hlediska ekonomického můžeme členit výdaje na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje se neustále opakují. Slouží především k financování běžných potřeb v rozpočtovém roce. Jsou vynaloženy na platy zaměstnanců, nákup materiálu, služeb, vody, paliv, energie a na sociální dávky. Kapitálové výdaje se používají na financování především dlouhodobých, hlavně investičních potřeb, které překročí období jednoho rozpočtového roku. Kapitálové výdaje souvisí také se splácením případných půjček a vychází z plánu realizace daného projektu. Projekt by měl zahrnovat kapitálové náklady, náklady na výstavbu, náklady na pořízení pozemku, odhad nákladů případných dluhů (tzn. úroky + jistina), načasování projektu a také předvídatelnou úroveň poptávky po službě. (*Bauerová, 2008*)

Výdaje lze také členit z hlediska rozpočtového plánování, a to na plánovatelné a neplánovatelné. Plánovatelné výdaje obce jsou takové výdaje, které lze zcela přesně naplánovat. Mezi tyto výdaje patří například výdaje na financování škol, platy zaměstnanců obce

apod. U plánovatelných výdajů lze dopředu stanovit jejich objem a strukturu¹² a zároveň také lze predikovat, u kterých výdajů může nastat nějaká úspora. Ovšem u některých výdajů jsou úspory neekonomické z dlouhodobého hlediska, a to především z toho důvodu, že může dojít k zanedbání například údržby komunikací. Neplánovatelné výdaje jsou hlavně náhodné výdaje, které se objeví v průběhu rozpočtového období. Vznik a výši těchto výdajů lze stanovit jen velmi obtížně. Do této skupiny patří například sankční výdaje a výdaje způsobené náhodnými událostmi. Takové výdaje obec zpravidla financuje z rezerv, které si vytvoří v rozpočtu. (Jáč, 2010)

Dále se výdaje dají členit z hlediska rozpočtové skladby dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., což je podrobnější dělení výdajů. Z tohoto hlediska obce využívají členění výdajů především na druhové a odvětvové. U **druhového třídění** se výdaje rozdělují mezi třídu 5 a třídu 6. Do třídy 5 patří neinvestiční výdaje, které jsou použity na platy, neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům, neziskovým organizacím, veřejnoprávním subjektům, obyvatelstvu, do zahraničí, neinvestiční vypůjčené prostředky a převody Národnímu fondu a další neinvestiční výdaje. Třídě 6 náleží naopak investiční výdaje, které jsou poskytnuty na investiční nákupy, na nákup akcií či majetkových podílů, investiční transfery, investiční vypůjčené prostředky, investiční převody Národnímu fondu a ostatní kapitálové výdaje. V **odvětvovém členění** rozdělujeme výdaje do 6 skupin, kde jsou tyto výdaje rozděleny do žádoucích účelových okruhů dle Ministerstva financí. Toto členění se zveřejňuje v databázi Územní monitor od roku 2010. Z tohoto hlediska rozdělujeme výdaje do oblastí:

- zemědělství, lesního hospodářství a rybářství,
- průmyslového a ostatního odvětví hospodářství,
- služeb pro obyvatelstvo,
- sociálních věcí a politiky zaměstnanosti,
- bezpečnosti státu a právní ochrany,
- všeobecné veřejné správy a služeb. (Provazníková, 2015)

¹² S ohledem na rozpočtové omezení.

4 Metodika

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je analýza rozpočtových příjmů ve vybrané obci Jihočeského kraje. Práce dále popisuje hospodaření územních samosprávných celků s využitím finančních nástrojů – rozpočtového výhledu a rozpočtu. Zaměřuje se především na analýzu jednotlivých položek v rozpočtu, hlavně na položky příjmové. Příjmy jsou analyzovány v hodnoceném období 2010–2016.

Praktická část bakalářské práce analyzuje problematiku rozpočtových příjmů ve vybrané obci v hodnocených letech. Zdůrazňuje především příčiny změn rozpočtových příjmů, které jsou rozděleny do příslušných skupin. Člení se především na příjmy daňové, transfery a dotace a nedaňové příjmy. Bakalářská práce také poukazuje na legislativní povinnost, která se týká hlavně propojení rozpočtu s rozpočtovým výhledem. V závěru se práce zabývá doporučením případných návrhů za analyzovanou oblast rozpočtových příjmů a také za oblast rozpočtového výhledu. Také ještě poukazuje na to, jak by tyto návrhy mohly obec ovlivnit.

Zdroje informací

Informace pro praktickou část bakalářské práce byly čerpány především z databáze vybrané obce, tedy z interních materiálů vybraného územně samosprávného celku. Další důležitá data byla získána také po rozhovoru s panem starostou a s paní účetní analyzované obce. Informace byly také čerpány z veřejně dostupného systému MONITOR. Tento informační portál umožňuje získání účetních informací o státních správách a samosprávách. Informace jsou zde dostupné od roku 2010. Pro lepší orientaci a přehlednost jsou využívány také tabulky a grafy. Pro pojmenování jednotlivých položek v rozpočtu jsou stanoveny následující zkratky:

- Třída 1 – daňové příjmy:
 - 1111 – daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (**DPFO-ZČ**)
 - 1112 – daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (**DPFO-SVČ**)
 - 1113 – daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (**DPFO-KV**)
 - 1121 – daň z příjmů právnických osob (**DPPO**)

- 1211 – daň z přidané hodnoty (**DPH**)
- 1337 – poplatek za komunální odpad (**PKO**)
- 1341 – poplatek ze psů (**PP**)
- 1351 – odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů (**OLPH**)
- 1361 – správní poplatky (**SP**)
- 1511 – daň z nemovitosti (**DNem**)
- Třída 2 – nedaňové příjmy:
 - 2111 – příjmy z poskytování služeb a výrobků (**PPSV**)
 - 2119 – ostatní příjmy z vlastní činnosti (**OPVČ**)
 - 2131 – příjmy z pronájmu pozemků (**PPP**)
 - 2141 – příjmy z úroků (část) (**PÚ**)
 - 2212 – sankční poplatky přijaté od jiných subjektů (**SPJS**)
 - 2324 – přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady (**PNPN**)
- Třída 3 – kapitálové příjmy
 - 3111 – příjmy z prodeje pozemků (**PzPP**)
- Třída 4 – přijaté transfery
 - 4111 – neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu (**NPTVPSR**)
 - 4112 – neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu (**NPTS RDV**)
 - 4113 – neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů (**NPTS F**)
 - 4116 – ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu (**ONPTS R**)
 - 4122 – neinvestiční přijaté transfery od krajů (**NPTK**)
 - 4213 – investiční přijaté transfery ze státních fondů (**IPTS F**)
 - 4216 – ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu (**OIPTS R**)
 - 4222 – investiční přijaté transfery od krajů (**IPTK**)

Horizontální analýza

Horizontální neboli vodorovná analýza sleduje vývoj v čase. Tato analýza hledá odpovědi na to, jak se transformují určité položky v čase. Pro rozbor jsou využívány účetní výkazy,

ze kterých se hodnotí stabilita a vývoj analyzovaných položek. Analýza může být prováděna buď meziročně¹³, nebo za několik období. Horizontální analýza se dá zpracovávat dvěma základními způsoby:

- buď je sledován relativní růst hodnoty, kdy se poměruje hodnota v současném období (n) k hodnotě v minulém období (n-1),

$$\text{relativní změna} = \frac{\text{hodnota položky}_n}{\text{hodnota položky}_{n-1}} * 100 \quad [1]$$

- nebo je věnována pozornost absolutnímu růstu hodnoty, kde je pozorován rozdíl hodnot v současném období a hodnoty v minulém období. (Scholleová, 2017)

$$\text{absolutní změna} = \text{hodnota položky}_n - \text{hodnota položky}_{n-1} \quad [2]$$

Vertikální analýza

Vertikální analýza sleduje úměrnost dané části v rámci celku. Tento rozbor napomáhá určit podíl jednotlivých složek majetku na celkových aktivech, podíl jednotlivých zdrojů financování na celkových pasivech a také podíl jednotlivých položek výsledovky na tržbách. Vertikální analýza se vyjadřuje v procentech. (Scholleová, 2017)

$$\text{procento} = \frac{\text{část}}{\text{základ}} * 100 \quad [3]$$

¹³ Kde se srovnávají dvě po sobě jdoucí období.

5 Charakteristika vybrané obce Jihočeského kraje

Základní informace

Oficiální název analyzovaného celku je obec Dolní Hrachovice. Tato obec se vyskytuje severně od okresní města Tábor a nachází se na území Jihočeského kraje. Nadmořská výška obce je 552 m. n. m. Území se skládá ze tří částí – Dolní Hrachovice, Horní Hrachovice a Mostek.

Adresa: Dolní Hrachovice 20

391 43 Mladá Vožice

IČ: 00582441

Počet obyvatel: 131

Katastrální výměra: 448 ha

Počet členů zastupitelstva: 7

Obrázek 1: Dolní Hrachovice

Zdroj: vlastní

Historie obce

Oficiální název Dolní Hrachovice nese toto území až od roku 1992. První zmínka o tomto území pochází z roku 1376, kdy byla obec nazývána jako Rachovice. V té době území patřilo Ctiborovi z Pohnání. Další jméno, které je spojeno s touto obcí je Bohuňka z Hrachovic, který údajně pomáhal Jiříkovi z Poděbrad při dobývání Prahy. Sudlicové z Hrachovic zde sídlili v 16. století. Další zmínka je z roku 1584, kde se uvádí, že území získal Michal Španovský z Lisova, ale jeho následníci jej dlouho neudrželi. V 18. století zde byla vybudovaná tvrz, která byla koncem století přestavěna na obyčejný zámek, na který se ovšem dodnes nechovala žádná památka.

Obyvatelstvo

V tabulce 1 lze vidět počet obyvatel od roku 2010 do roku 2017.

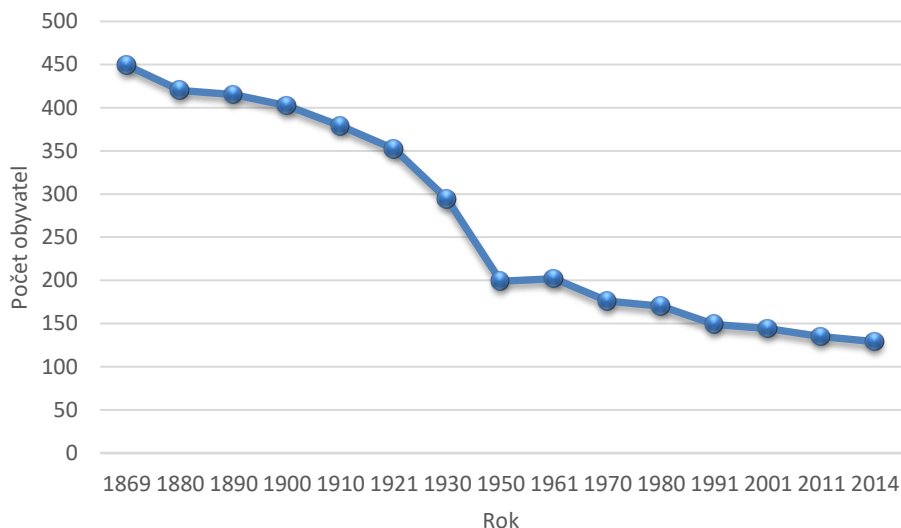
Tabulka 1: Počet obyvatel v letech 2010–2017

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel	141	135	136	138	136	130	129	131

Zdroj: strategický plán, vlastní úprava

Vývoj obyvatel obce se začal sledovat v roce 1869. Od té doby docházelo k poklesu počtu obyvatel. V 50. a 60. letech minulého století se tento trend téměř zastavil. Od 70. let docházelo opět k mírnému poklesu. Od roku 2011 zůstává trend v podobné linii, která má rozmezí od 129 do 136 obyvatel.

Graf 1: Historický vývoj obyvatel v letech 1869 až 2014

Zdroj: strategický plán obce, vlastní úprava

5.1 Hospodaření obce

Sociální zdroje území

V obci jsou k dispozici dva sbory dobrovolných hasičů. První sbor dobrovolných hasičů Dolní Hrachovice má celkem 28 členů a druhý SDH¹⁴ Mostek, který má k dispozici 23 členů. Dolním Hrachovicím a Mostku náleží kulturní místnost. Územní celek není zřizovatelem mateřské ani základní školy, tudíž děti dojíždí do mateřských i základních škol, které se nachází v Mladé Vožici, Ratibořských Horách, Táboře nebo Chýnově.

Pitná voda je pro obec obstarávána prostřednictvím obecního vodovodu. Obec nemá čističku odpadních vod. Některé domy ovšem mají svou vlastní čističku odpadních vod – v Dolních Hrachovicích se jedná o jednu domácnost, v Horních Hrachovicích je to také jedna domácnost a v Mostku jsou to dvě domácnosti, které mají vlastní čističku. Dále je napojeno 24 domů v Dolních Hrachovicích, 14 domů v Horních Hrachovicích a 18 domů v Mostku na místní kanalizaci, která je určena pro odvod srážkových vod a na jímku je

¹⁴ SDH = sbor dobrovolných hasičů

napojeno 23 domácností v Dolních Hrachovicích, 13 domácností v Horních Hrachovicích a 16 v Mostku.

Každá místní část obce Dolní Hrachovice má své sběrné kontejnery na sklo a plast. V části Dolní Hrachovice a Mostek jsou umístěny také kontejnery na papír. V obci jsou obvykle organizované také sběry odpadu, například sběr železa. Do obce není zaveden plyn, proto nejvíce obyvatel využívá k vytápění dřevo nebo uhlí. Je zde dostupnost internetu vzduchem i kabelem. Obci nenáleží obchod s potravinami ani pošta ani bankomat. Policejní stanice zde také není. Obec spadá do okrsku pod Mladou Vožici.

Zdejší komunita využívá autobusové spojení, které je zde dostupné v místní části Dolní Hrachovice a zřídka také v Mostku. Do okresního města Tábor je počet autobusových spojení z Dolních Hrachovic ve všední dny 16 a z Mostku 2. V sobotu a v neděli je autobusové spojení pouze z Dolních Hrachovic, a to v sobotu 3 a v neděli 2 spoje.

Majetek obce

Obec Dolní Hrachovice získala většinu svého majetku po rozdělení jedné velké obce, kterou byla do té doby také součástí. Tento majetek tedy obec nabyla bezúplatně či za minimální hodnotu. V tabulce 2 lze vidět hodnotu majetku obce od roku 2010 do roku 2016.

Tabulka 2: Majetek obce Dolní Hrachovice v letech 2010 až 2016 (v tisících Kč)

Druh majetku	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
DNM	9	0	0	64	213	219	178
DHM	6 047	4 983	5 249	4 335	4 838	7 471	8 659
z toho: pozemky	420	419	414	414	396	433	437
stavby	4 692	3 893	4 660	3 861	4 241	5 628	6 864
SMV a SbMV	305	190	175	60	200	1 145	1 070
drobný DHM	236	0	0	0	0	0	0
Nedokončený DHM a DNM	394	480	0	0	0	266	288
Krátkodobý majetek	1 489	1 922	1 944	4 602	2 121	2 155	2 073
z toho: pohledávky	61	45	88	1 621	121	166	159
KFM	1 428	1 877	1 856	2 982	1 999	1 989	1 914
Celkem	7 545	6 905	7 193	9 001	7 172	9 845	10 910

Pozn.: SMV = samostatné movité věci; SbMV = soubory samostatně movitých věcí; DNM = dlouhodobý nehmotný majetek; DHM = dlouhodobý hmotný majetek; KFM = krátkodobý finanční majetek

Zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Nedá se říci, že by měl majetek rostoucí či klesající tendenci, ale i přes to, je vidět, že majetek do roku 2016 nabyval vyšší hodnoty. V roce 2016 je celkový majetek obce zřetelně nejvyšší, kde se nárůst projevil především v dlouhodobém nehmotném majetku, tj.

z 9 000 Kč na 178 000 Kč od roku 2010 do roku 2016. Důvodem této změny bylo vytvoření územních plánů pro obec, které byly zaúčtovány na syntetický účet 019 – tedy ostatní dlouhodobý nehmotný majetek. Velký rozdíl je také u dlouhodobého hmotného majetku, který činil v roce 2010 cca 6 047 000 Kč a v roce 2016 cca 8 659 000 Kč. Dlouhodobý hmotný majetek má nejvýznamnější podíl na celkovém majetku. Pohybuje se v rozmezí od 69 % do 80 %. Větší hodnoty dlouhodobého hmotného majetku obec Dolní Hrachovice většinou nabývá pomocí různých renovací a rekonstrukcí již stávajícího majetku. Zde se jedná o technické zhodnocení majetku. V roce 2016 došlo k navýšení této hodnoty, a to z důvodu pořízení sekačky dřevního odpadu a techniky na svoz bioodpadu. Výjimkou je rok 2013 kdy největší podíl na majetku zaujímá krátkodobý majetek, a to v poměru 51 %. Dlouhodobý hmotný majetek je v tomto roce až na druhém místě, a to s podílem na celkovém majetku 48 %. Do krátkodobého majetku obce patří například desinfekce a různé chemikálie do vodovodu, posyp na silnici atd.

6 Analýza rozpočtových příjmů vybrané obce

6.1 Celkové příjmy obce

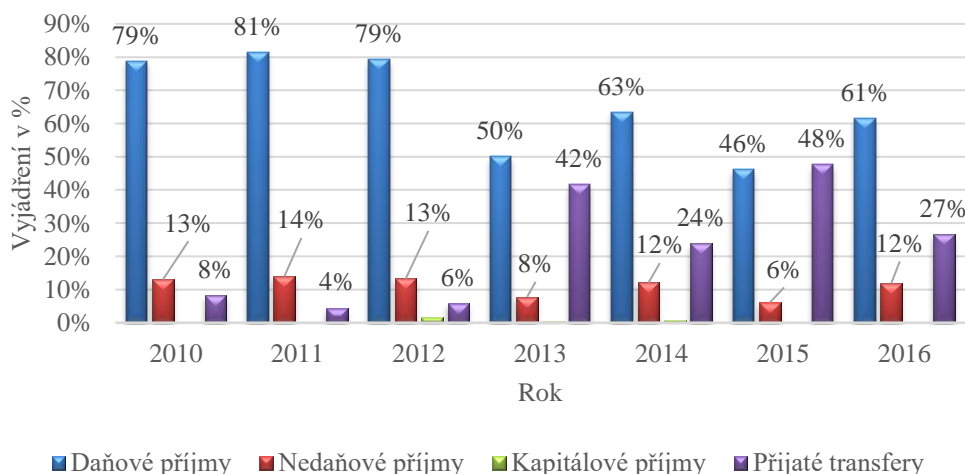
Přehled jednotlivých příjmů obce Dolní Hrachovice je vymezený v tabulce 3.

Tabulka 3: Celkové příjmy vybrané obce v letech 2010 až 2016 (v Kč)

Rok	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Celkem
2010	1 252 080	206 350	0	130 820	1 589 250
2011	1 196 880	204 640	2 930	65 030	1 469 480
2012	1 181 860	197 480	25 130	85 900	1 490 370
2013	1 430 110	222 410	16 460	1 190 890	2 859 870
2014	1 493 720	283 730	16 960	560 090	2 354 500
2015	1 481 750	195 500	0	1 531 590	3 208 840
2016	1 577 520	303 860	380	684 910	2 566 670

Zdroj: www.monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

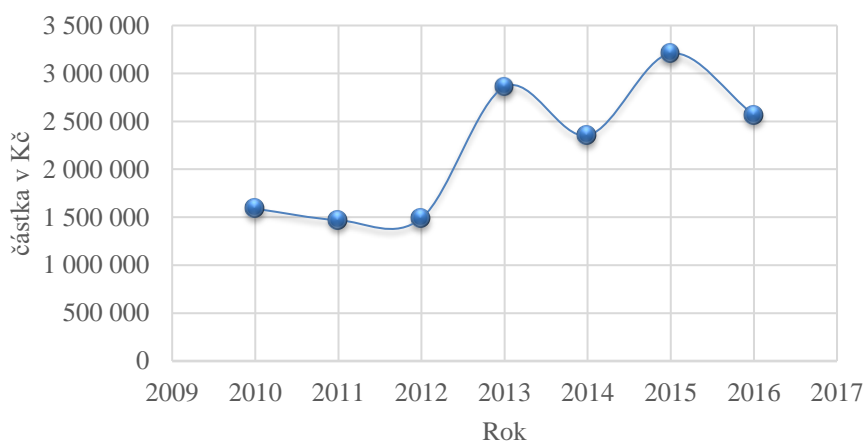
Graf 2: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2010-2016 (v %)

Zdroj: [monitor.statnipokladna.cz](http://www.monitor.statnipokladna.cz), vlastní úprava

Za stabilní příjem se mohou považovat příjmy daňové, které každý rok tvoří podíl alespoň 50 % na celkových příjmech. Zároveň lze považovat tyto příjmy za hlavní zdroj obce. Rozmezí podílů těchto příjmů se pohybuje od 50 % do 81 %. Druhou větší skupinu tvoří přijaté transfery, které se začaly v roce 2013 zvyšovat. Díky této složce se od tohoto roku také zvyšovaly celkové příjmy. Jejich horní hranice podílu na celkových příjmech dosahuje až 48 %. Nedaňové příjmy tvoří již méně zastoupenou skupinu. Jejich podíl na příjmech celkových je vcelku stabilní a nezaznamenává příliš velké výkyvy. Svým podílem na celkových příjmech se pohybují v rozmezí od 6 % do 14 %. Skupina kapitálových příjmů v některých letech není dokonce ani zastoupena.

Graf 3: Celkové příjmy obce

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Z grafu 3 je zřejmé, že do roku 2012 celkové příjmy zaznamenaly klesající trend. V roce 2013 došlo k výraznému skokovému nárůstu o 92 %, na hodnotu celkových příjmů 2 859 870 Kč. Od roku 2013 do současnosti celkové příjmy vykazují střídavý trend, který je způsoben rozdílným čerpáním dotací v jednotlivých letech.

6.1.1 Daňové příjmy

V obecním rozpočtu největší skupinu příjmů tvoří právě příjmy daňové. V průměru se tato skupina od roku 2010 do roku 2016 podílí přibližně 66 % na celkových rozpočtových příjmech. Obec může využívat tyto příjmy k různým účelům, ale jejich výše nelze mnoho ovlivnit. Zavedením místních poplatků mohou být zvýšeny daňové příjmy až na maximum, které je omezeno zákonem. Nebo také obec smí prostřednictvím obecně závazné vyhlášky nastavit místní koeficienty pro určité druhy pozemků a staveb¹⁵. Toto opatření platí pro daně z nemovitých věcí. I přesto, že obec daňové příjmy nemůže tolik ovlivňovat, je to pro ni stabilní a významný příjem do obecního rozpočtu.

V tabulce 4 jsou uvedeny hodnoty jednotlivých daňových příjmů obce od roku 2010 až do roku 2016.

¹⁵ Výjimkou jsou orné půdy a trvalé travní porosty.

Tabulka 4: Daňové příjmy obce v letech 2010 až 2016 (v Kč)

Položka	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
DPFO-ZČ	224 630,0	218 422,9	219 050,8	259 805,9	262 435,8	247 704,6	271 555,0
DPFOSVČ	20 860,0	4 935,8	55 415,2	4 266,1	2 467,0	3 971,0	16 380,3
DPFO-KV	19 770,0	20 774,0	24 804,2	29 162,2	33 189,8	32 913,8	34 556,5
DPPO	240 950,0	207 028,1	224 142,7	232 701,3	317 852,8	317 879,8	357 070,8
DPH	519 570,0	527 130,2	475 815,7	665 308,6	646 164,0	633 060,7	654 602,0
PKO	56 300,0	53 700,0	52 825,0	58 550,5	51 250,0	52 575,0	52 400,0
PP	1 850,0	1 850,0	2 000,0	2 000,0	2 050,0	2 100,0	2 200,0
OLPH	-	-	3 401,7	6 013,6	4 911,0	5 368,9	6 697,3
SP	-	150,0	200,0	100,0	50,0	200,0	100,0
DNem	168 150,0	162 891,0	174 209,0	172 198,5	173 350,0	185 978,2	181 962,4
Celkem	1 252 080	1 196 882	1 231 864	1 430 107	1 493 720	1 481 752	1 577 524

Zdroj: závěrečné účty obce, vlastní úprava

Daňové příjmy jsou pro lepší analyzování rozděleny na daně a místní poplatky.

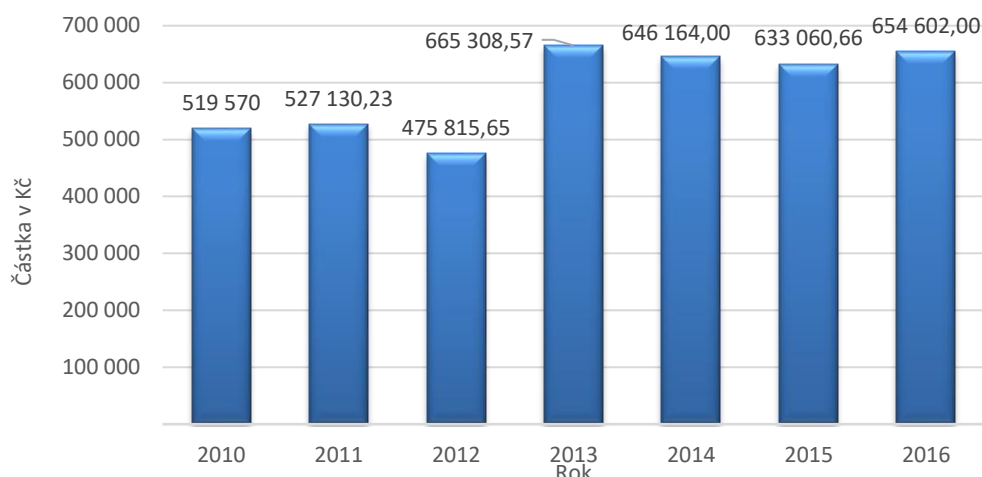
Daně

Obec získává daňové příjmy ze sdílených a svěřených daní, které se podílejí na celkových příjmech dané obce v průměru 63 %. V roce 2010–2011 byl podíl obcí na sdílených daních 21,40 %, v roce 2012 19,93 %, v letech 2013–2015 20,83 % u DPH¹⁶, 23,58 % u daní z příjmů fyzických osob (z priznání daní a ze srážkových daní) a u daní z příjmů právnických osob, 22,87 % u daní z příjmů fyzických osob (ze závislé činnosti). V roce 2016 se tento podíl zvýšil u daní z příjmů fyzických osob (ze závislé činnosti) na 23,58 %. Pro stanovení příjmu pro obec musel být použit ještě koeficient, který je stanoven pro několik kritérií:

1. rozloha katastrálního území, která má na celkovém dělení váhu 3 %,
2. prostý počet obyvatel, který disponoval s váhou 3 % do roku 2012 a od roku 2013 se počítá s váhou 10 %,
3. počet dětí mateřských a základních škol, který byl zaveden až v roce 2013, a to s váhou koeficientu 7 % (toto kritérium se ovšem netýká obce Dolní Hrachovice, jelikož zde není žádné z těchto zařízení),
4. počet obyvatel upravený přepočítacími koeficienty, váha koeficientu byla do roku 2012 94 % a mezi roky 2013 a 2016 80 %.

¹⁶ DPH = daň z přidané hodnoty

Graf 4: Vývoj příjmů z daně z přidané hodnoty v letech 2010-2016

Zdroj: závěrečné účty obce, vlastní úprava

Největší podíl na daňových příjmech činí podíl daní z přidané hodnoty. Tento příjem je nejvyšší ve všech letech a pohybuje se od 475 816 Kč až do 665 308,57 Kč. K největší změně došlo v roce 2013, kdy tento příjem vzrostl oproti roku 2012 o 189 492,92 Kč. Důvodem tohoto nárůstu bylo pravděpodobně zvýšení jak základní, tak snížené sazby DPH, a to u základní sazby z 20 % na 21 % a u snížené sazby ze 14 % na 15 %. V tomto roce byl podíl daně z přidané hodnoty nejvyšší oproti ostatním rokům a tvořil přibližně 46,52 % z celkových daňových příjmů. Dalším důvodem zvýšení daňových příjmů byl také nárůst podílu sdílené daně na celostátním hrubém výnosu.

Daň z nemovitosti je pro obec Dolní Hrachovice stálým příjmem. Územní celky mohou tuto sazbu ovlivňovat pomocí koeficientu, který se pohybuje v rozmezí od 2 do 5. Obec Dolní Hrachovic neměla za potřebí tento koeficient měnit, tudíž je stanoven na 1,0, což je určeno podle počtu obyvatel.

Místní poplatky

Mezi místní poplatky v obci Dolní Hrachovice patří poplatek za komunální odpad, poplatek ze psů, odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů a správní poplatky. O těchto poplatcích rozhoduje sama obec, respektive zastupitelstvo obce na základě obecně závazné vyhlášky. Tyto poplatky představují stabilní příjem v celkovém rozpočtu obce, ale jejich část není nijak významná. Na celkových příjmech daně obce se místní poplatky podílejí v průměru 3 %. V tabulce 5 jsou uvedeny místní poplatky na jednoho obyvatele.

Tabulka 5: Místní poplatky na jednoho obyvatele (v Kč)

Položka	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PKO	399,29	397,78	388,42	424,28	376,84	404,42	406,20
PP	13,12	13,70	14,71	14,49	15,07	16,15	17,05
OLPH	-	-	25,01	43,58	36,11	41,30	51,92
SP	-	1,11	1,47	0,72	0,37	1,54	0,78
Celkem	412,41	412,59	429,61	483,07	428,39	463,41	475,95

Zdroj: závěrečné účty obce, vlastní úprava

Na celkových místních poplatcích na jednoho obyvatele se nejvíce podílí poplatek za komunální odpad, a to v průměru 92 %. Nejvyšší částka tohoto poplatku, která připadala na jednotlivého obyvatele, byla v roce 2013 424,28 Kč. Tato částka byla pravděpodobně navýšená také z toho důvodu, že se v tomto roce zvyšovala sazba daně z přidané hodnoty, která ovlivnila ceny veškerých produktů a služeb, tudíž také službu za odvoz a nakládání s komunálními odpady. U poplatku ze psů ještě záleží na tom, kolik obyvatel chová psů. Pokud má obywatel jednoho psa, tak platí 50 Kč, za druhého psa a každého dalšího psa zaplatí obywatel 100 Kč. Zbytek poplatků je spíše zanedbatelný. Například poplatek z odvodů loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů nebyl zastoupen v letech 2010 a 2011 a stejně tak správní poplatky v roce 2010.

6.1.2 Nedaňové příjmy

Obce mohou získávat příjmy také svou aktivitou nebo aktivitou jiných subjektů. V tabulce 6 jsou uvedeny nedaňové příjmy obce, které jsou rozděleny po položkách.

Tabulka 6: Nedaňové příjmy v letech 2010 až 2016 (v Kč)

Položka	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PPSV	190 260	197 644	181 656	199 371	268 851,5	184 206	288 782,5
OPVČ	7 830	-	-	-	-	-	500
PPP	4 210	2 894	2 894	9 965	7 630	5 283	7 894
PÚ	3 590	326,56	12 927,49	12 072,09	7 251,31	6 009,1	6 688,21
SPJS	-	-	-	1 000	-	-	-
PNPN	460	3 779	-	-	-	-	-
Celkem	396610	402287,6	379133,5	421779,1	552584,3	379704,1	592647,2

Zdroj: závěrečné účty obce, vlastní úprava

Nedaňové příjmy obce Dolní Hrachovice zahrnují příjmy z poskytování služeb a výrobků, ostatní příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu pozemku, příjmy z úroků (část), sankční platby přijaté od jiných subjektů, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady. Na celkových příjmech dané obce se podílejí v průměru 22 %. Mezi nejvýznamnější část

těchto příjmů patří příjmy z poskytování služeb a výrobků. Tento příjem je z vlastní činnosti obce, například vodné a stočné nebo služby spojené s pronájmem. Nejvyšší příjmy z poskytování služeb a výrobků byly v roce 2016, kdy tyto příjmy dosáhly částky 288 782,5. Naopak nejnižší částka u těchto příjmů byla vykazována v roce 2012, a to s částkou 181 656 Kč.

Příjmy z pronájmu pozemku se pohybovaly od 2 894 Kč do 9 965 Kč. Nejnižší částky dosáhly v letech 2011 a 2012 a naopak nejvyšší v roce 2013 9 965 Kč. Tyto příjmy obec získává především od VYSOČINY DOLNÍ HRACHOVICE, spol. s r. o. Díky dotacím, které mají vliv na pronájem pozemků (především zemědělské půdy) a také kvůli dopadu tržní ceny, které se neustále mění na základě nabídky a poptávky. Pokud chce nějaká společnost získat finanční prostředky z dotací, tak musí tyto prostředky profinancovat. Společnosti jako VYSOČINA DOLNÍ HRACHOVICE spol. s r. o. získávají dotace například i na pronájem pozemků, a tudíž se potom navyšuje poptávka po tomto druhu pronájmu a zvyšuje se tím tržní cena. Z roku 2012 do roku 2013 se tyto příjmy zvýšily o 7 071 Kč.

Sankční platby přijaté od jiných subjektů se objevily pouze v roce 2013. V obci Dolní Hrachovice sídlí VYSOČINA DOLNÍ HRACHOVICE, spol. s r. o., která měla v tomto roce jisté problémy, a proto rozpočet obce obsahoval také tento příjem. Mezi přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady patří například přijatá platba za věcné břemeno.

6.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy obce nejsou pro rozpočet moc významné. V průměru tvoří přibližně 0,5 % celkových příjmů dané obce. Tyto příjmy jsou spíše náhodné, ojedinělé a nelze s nimi počítat v každém roce, jak lze vidět v tabulce 7, kde v roce 2010 a 2015 nenabýly žádné hodnoty.

Tabulka 7: Kapitálové příjmy v letech 2010 až 2016

Položka (v Kč)	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PzPP	-	2 930	25 130	16 460	16 960	-	380

Zdroj: závěrečné účty obce, vlastní úprava

Kapitálové příjmy v obci Dolní Hrachovice jsou zastoupené příjmy z prodeje pozemků. V roce 2012 dosahovaly nejvyšší částky, protože některé pozemky byly odkoupeny obyvateli analyzované obce.

6.1.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery tvoří podstatnou část rozpočtu obce, respektive druhou nejvýznamnější skupinu. V průměru se podílí na celkových rozpočtových příjmech 23 %. Obzvláště u malých obcí, čímž jsou také Dolní Hrachovice, je tento druh příjmů velmi podstatný. Přijaté transfery se člení do dvou skupin na investiční a neinvestiční, jak je vidět v tabulce 8.

Tabulka 8: Přijaté transfery od roku 2010 do roku 2016 (v Kč)

Položka	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
NPTVPSR	51 020	757	25 800	38 660	42 000	-	32 000
NPTSRDV	79 800	60 100	60 100	54 400	54 400	54 400	55 000
NPTSF	-	-	-	-	305 618	-	-
ONPTSR	-	-	-	1 020 000	-	70 349	-
NPTK	-	4 170	-	77 827	2 000	254 853	-
Neinvestiční transfery celkem	130820	65027	85900	1190887	404018	379602,39	87000
IPTSF	-	-	-	-	156 070	47 579	-
OIPTSR	-	-	-	-	-	1 034 831,16	597 914
IPTK	-	-	-	-	-	69 575	-
Investiční transfery celkem	-	-	-	-	156070	1151985,11	597914

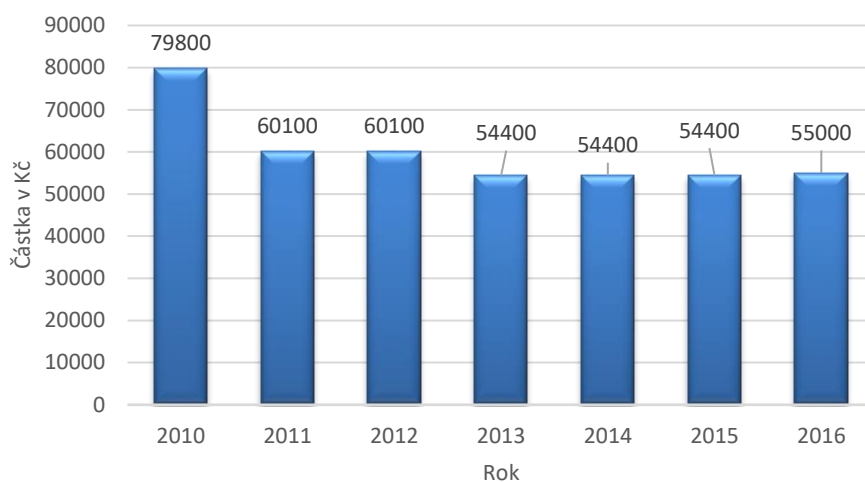
Zdroj: závěrečné účty obce, vlastní úprava

Mezi neinvestiční transfery obce patří neinvestiční přijaté transfery ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů, ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a neinvestiční přijaté transfery od krajů. Druhou skupinou jsou investiční transfery, do které spadají investiční přijaté transfery ze státních fondů, ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a investiční přijaté transfery od krajů.

Největší finanční obnos z přijatých transferů obdržela obec v roce 2015 (viz. tabulka 8), ze které bylo následně financováno například svážení bioodpadu. Příjem činil 1 034 831 Kč v položce 4216 – ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. Naopak nejnižší příjem transferů obdržela obec v roce 2011, a to částku 757 Kč, která spadala do položky 4111 – neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu.

V grafu 5 lze vidět vývoj neinvestičního přijatého transferu ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu.

Graf 5: Vývoj položky 4112 v letech 2010 až 2016

Zdroj: závěrečný účet obce, vlastní úprava

Od státu může obec získat poměrně mnoho příjmů v podobě přijatých transferů. V Dolních Hrachovicích je velká část těchto příjmů obsažena v položce 4112 – neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, kde obec získala nejvýše 79 800 Kč, a to v roce 2010. V tomto roce byl průměrný podíl těchto transferů na celkových přijatých transferech 61 %. Tato položka byla zastoupena ve všech analyzovaných letech.

7 Problematika rozpočtového výhledu v oblasti rozpočtových příjmů

7.1 Rozpočtové výhledy v letech 2010 až 2016

Rozpočtový výhled se sestavuje podle § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obec Dolní Hrachovice sestavovala rozpočtový výhled za období 2010 až 2016. Rozpočtový výhled je přípravná fáze rozpočtu, která napomáhá obci predikovat příjmy a výdaje v rozpočtu, jak již bylo zmíněno v teoretické části. Výhledy obce jsou schvalovány zastupitelstvem a lze z nich vyčíst předběžně stanovenou výši příjmů a výdajů obce, která se ale v budoucích letech bude lišit. Zákon o rozpočtových pravidlech dále stanoví, že nejdéle 30 dnů ode dne schválení střednědobého rozpočtového výhledu musí obec zveřejnit tento dokument na svých internetových stránkách a také podá informace na úřední desce o tom, kde je k nahlédnutí v listinné podobě. Takto to musí fungovat až do schválení nového rozpočtového výhledu.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nespécifikuje formu a podobu rozpočtového výhledu, tudíž záleží pouze na obci, jakou formu budou příjmy a výdaje mít. Analyzovaná obec Dolní Hrachovice sestavuje střednědobý rozpočtový výhled, který je rozdělen na běžné příjmy a běžné výdaje. Příjmy se dále dělí pouze na daňové, nedaňové, ostatní a provozní dotace. Naopak výdaje člení obec podrobněji, a to podle paragrafů, které jsou definovány ve vyhlášce č. 323/2002 Sb., vyhláška o rozpočtové skladbě.

Obec Dolní Hrachovice sestavuje rozpočtové výhledy na 4 roky dopředu. Pro analyzování návaznosti rozpočtového výhledu a schváleného rozpočtu jsou použity rozpočtové výhledy zpětně za rok 2010 až 2016. Struktura rozpočtového výhledu Dolních Hrachovic je uvedena v tabulce 9, kde je rozpočtový výhled sestaven na 7 let.

Tabulka 9: Rozpočtový výhled obce v letech 2010 až 2016 (v tis. Kč)

Skupina příjmů, výdajů	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Daňové příjmy	900	900	940	900	900	900	1 300
Nedaňové příjmy	155	150	150	150	150	150	150
Ostatní příjmy	10	10	10	10	10	10	0
Provozní dotace	6	7	7	50	50	50	54

pokračování tabulky

Skupina příjmů, výdajů	Rok						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem běžné příjmy	1 071	1 067	1 107	1 111	1 111	1 111	1 504
§ 2212 – komunikace	9	9	90	90	100	100	1 010
§ 2310 – vodovody	80	80	180	100	180	180	500
§ 3111/13 – školy	70	50	50	50	-	-	-
§ 3631 – veřejné osvětlení	100	58	50	30	50	50	50
§ 3722 – odpady	50	60	65	80	85	85	85
§ 3745 – vzhled obcí	6,5	10	8	15	15	15	20
§ 5512 – požární ochrana	2	5	5	15	15	15	20
§ 6112 – zastupitelstvo	200	200	210	250	250	250	140
§ 6171 – veřejná správa	400	450	480	500	500	500	630
Celkem běžné výdaje	917,5	922	1 138	1 130	1 194	1 195	2 455
Rozdíl běžných příjmů a výdajů	153,5	145	-31	-19	-83	-84	-951
Zůstatek na BÚ	979	1 124	1 093	877	1 311	111	1 516
Plánované mimořádné výdaje	-	-	-	-	1 200	-	-
Oprava vodovodu	-	-	1 000	-	-	-	-
Zůstatek volných zdrojů	979	1 124	93	877	111	195	699

Zdroj: interní zdroje obce, vlastní úprava

Od roku 2012 byly dle rozpočtového výhledu celkové běžné příjmy menší než celkové běžné výdaje. Tudíž v těchto letech vznikalo saldo v podobě schodku. Tento schodek byl potom financován z rezerv. Každý rok obci zůstává na bankovním účtu alespoň 1 000 000 Kč až 1 500 000 Kč. V roce 2012 bylo vynaloženo 1 000 000 Kč na opravu vodovodu. Ze strany výdajů přibýly v roce 2014 výdaje na rekonstrukci vodovodu, což bylo považováno v tomto roce za mimořádné výdaje. Tyto výdaje činily 1 200 000 Kč. Z tabulky rozpočtového výhledu lze zjistit, že nejvyšší předpokládané výdaje v roce 2010 až do roku 2015 byly plánované na veřejnou správu, která je definovaná v § 6171. Tato položka zahrnuje výdaje na společné činnosti pro místní správu, což znamená především

vlastní činnosti obce. Zpravidla jsou zde uvedeny také výdaje, které jsou poskytnuty zaměstnancům obecního úřadu. V roce 2016 se největší výdaje plánovaly na rekonstrukci komunikace, která vede z Dolních Hrachovic do Dolních Hrachovic. Tato částka byla predikovaná ve výši 1 010 000 Kč.

Ve střednědobém rozpočtovém výhledu je také třeba poukázat na chybu, která se týká výdajů na mateřské a základní školy. Tyto výdaje měly být ve výši od 10 000 Kč do 20 000 Kč pro mateřské školy a 25 000 Kč až 94 000 Kč pro základní školy. Od roku 2014 do roku 2016 s těmito výdaji totiž nebylo počítáno i přes to, že se v těchto letech vynaložily. I přes to, že obec Dolní Hrachovice není zřizovatelem základní ani mateřské školy, tak poskytuje příspěvky institucím, do kterých dochází děti z obce. Zastupitelstvo se usneslo, že každé dítě, které má trvalé bydliště v dané obci, bude dotováno shodnou částkou příslušnému subjektu.

7.2 Rozpočtové návrhy

Rozpočtový návrh je sestavován na rok dopředu. Vychází z rozpočtového výhledu a z hospodaření loňského roku, respektive z rozpočtu minulého roku. Tvorba návrhu není upravena žádnou směrnicí. Dle zákona o rozpočtových pravidlech musí obec zveřejnit svůj návrh rozpočtu na elektronické úřední desce a na úřední desce nejméně 15 dnů předem, kdy se koná jednání zastupitelstva obce. V návrhu rozpočtu jsou uvedeny názvy položek příjmů a výdajů, se kterými se počítá v následujícím roce. Obec má vyrovnaný návrh rozpočtu tzn., že se v každém roce předpokládané příjmy a výdaje shodují. Návrhy rozpočtu obce od roku 2010 do roku 2016 lze vidět v příloze 4.

7.3 Schválené rozpočty

Rozpočty analyzované obce Dolní Hrachovice schvaluje zastupitelstvo obce vždy koncem listopadu. Při tomto zasedání členové zastupitelstva jednají o výši jednotlivých položek. Schválený rozpočet se sestavuje podle návrhu rozpočtu a dle minulého roku. Pokud nedochází k nějakým úpravám, tak je schválen návrh rozpočtu. Po projednání účetní obce zveřejní schválený rozpočet na úřední desce a na elektronické úřední desce.

Obec zveřejňuje schválený rozpočet v podobné struktuře, jako lze vidět v tabulce 10. Příjmy jsou zde rozčleněny do jednotlivých položek a nedaňové příjmy obec rozděluje ještě do daných paragrafů. Výdaje jsou členěny do určitých paragrafů.

Tabulka 10: Schválený rozpočet v letech 2010 až 2016 (v Kč)

Skupina příjmů a výdajů	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
DPFO-ZČ	222 000	200 000	220 000	220 000	260 000	350 000	240 000
DPFO-SVČ	13 000	15 000	4 000	4 000	4 200	4 000	1 000
DPFO-KV	20 000	20 000	20 000	23 000	29 000	32 000	35 000
DPPO	285 000	250 000	220 000	220 000	232 000	300 000	290 000
DPH	495 000	490 000	530 000	530 000	665 000	948 000	560 000
PKO	55 000	56 000	54 000	54 000	54 000	54 000	51 000
PP	1 800	1 800	1 800	2 000	2 000	2 000	2 000
OLPH	-	-	-	-	6 000	6 000	5 000
SP	-	-	-	-	100	-	-
DNem	110 000	135 000	160 000	160 000	172 000	172 000	155 000
§ 2310 - PPSV	100 000	150 000	200 000	200 000	200 000	250 000	229 000
§ 3722 - PPSV	4 000	4 000	5 600	10 000	12 500	20 000	15 000
§6310 - PPP	2 000	2 100	2 100	2 000	3 600	4 000	4 000
§ 6310 - PÚ	7 000	1 000	500	14 000	10 100	4 000	2 000
NPTVPSR	7 500	60 100	60 000	60 000	54 000	54 000	54 400
PŘÍJMY CELKEM	1 322 300	1 385 000	1 478 000	1 499 000	1 704 500	2 200 000	1 643 400
§ 2212 – komunikace	7 000	100 000	20 000	20 000	30 000	30 000	30 000
§ 2310 – vodovody	616 000	349 500	250 000	200 000	273 500	500 000	502 000
§ 3111 – mateřské školy	21 000	21 000	21 000	10 000	14 000	14 000	10 000
§ 3113 - základní školy	77 000	94 500	70 000	70 000	70 000	50 000	25 000
§ 3399 - kultura	10 000	11 000	10 000	14 000	16 000	16 000	15 000
§ 3631 – VO	30 000	30 000	30 000	30 000	34 500	60 000	30 000
§ 3722 – odpady	70 000	70 000	70 000	100 000	83 000	83 000	83 000
§ 3745 – vzhled obcí	9 000	13 000	13 000	13 000	13 000	20 000	35 000
§ 3739 - čerpání vody	-	34 400	34 400	34 400	34 400	34 400	34 400
§ 4356 - stacionář	7 000	14 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
§ 5512 – požární ochrana	16 000	16 000	16 000	16 000	28 800	29 000	29 000
§ 6112 – zastupitelstvo	205 000	220 500	220 000	220 000	245 300	130 000	137 000
§ 6171 – veřejná správa	250 300	408 100	712 600	760 600	854 900	1 221 600	697 000
§ 6310 - poplatky za vedení účtu	4 000	3 000	4 000	4 000	100	5 000	2 000
§ 6399 - daň z příjmů	-	-	-	-	-	-	7 000
VÝDAJE CELKEM	1 322 300	1 385 000	1 478 000	1 499 000	1 704 500	2 200 000	1 643 400

Zdroj: interní materiály obce, vlastní úprava

7.4 Srovnání rozpočtového výhledu se schváleným rozpočtem z hlediska běžných příjmů

V tabulce 10 lze vidět, že daňové příjmy byly ve schváleném rozpočtu vyšší než v rozpočtovém výhledu ve všech letech. Největší rozdíl mezi schváleným rozpočtem a rozpočtovým výhledem byl v roce 2015, kdy tato diference činí 968 000 Kč. Naopak nejmenší rozdíl je v roce 2016, kdy se daňové příjmy lišily o 39 000 Kč. Ve schváleném rozpočtu analyzované obce ve třídě daňových příjmů tvoří největší položku ve všech letech daň z přidané hodnoty. Tato hodnota se pohybuje od 490 000 Kč do 948 000 Kč. Naopak nejmenší položku této třídy tvoří poplatek ze psů, se kterým obec počítala v letech 2010 až 2012 ve výši 1 800 Kč a od roku 2013 předpokládala zvýšení částky na 2 000 Kč.

Další skupinu příjmů tvoří příjmy nedaňové, které mají v rozpočtovém výhledu stejnou částku 150 000 Kč. Oproti daňovým příjmům jsou nedaňové příjmy v roce 2010 vyšší v rozpočtovém výhledu, a to o 37 000 Kč. V dalších letech jsou vyšší příjmy ve schváleném rozpočtu než v rozpočtovém výhledu. Nedaňové příjmy jsou ve schváleném rozpočtu rozděleny do paragrafů, kde § 6310 obsahuje příjmy z pronájmu pozemků a část příjmů z úroků. Největší část nedaňových příjmů tvoří položka příjmy z poskytování služeb a výrobků, která je rozčleněna do dvou paragrafů, a to do § 2310 (vodné) a § 3722 (odběr tříděného odpadu). Největším nedaňovým příjmem ve schváleném rozpočtu bylo vodné v roce 2015 a to s částkou 250 000 Kč. Naopak nejnižší schválenou částkou nedaňových příjmů byl příjem z úroků v roce 2012 s částkou 500 Kč.

Analyzovaná obec také počítala s příjmy v rámci provozních transferů, respektive provozních dotací. Výše této skupiny příjmů se pohybovala v rozpočtovém výhledu od roku 2010 do roku 2012 mezi 6 000 Kč a 7000 Kč. Od roku 2013 se příjmy v této oblasti rapidně zvýšily, a to až na 50 000 Kč, jelikož obec v té době předpokládala větší možnosti financování prostřednictvím dotací. Největší předpokládaná hodnota transferů v rozpočtovém výhledu byla v roce 2016, kdy tato částka činila 54 400 Kč, která byla stejná také ve schváleném rozpočtu obce. Obec má v rozpočtovém výhledu také skupinu tzv. ostatních příjmů, kde zaznamenává právě takové hodnoty, které nelze v tomto období zařadit do ostatních skupin. Součástí ostatních příjmů mohou být z části také dotace.

7.4.1 Dotace obce

Obec sama může ovlivnit příjmy ve formě dotací. O tento druh příjmů si obec musí nejdříve požádat. I když o takovou dotaci obec zažádá, tak nemá stoprocentní jistotu, že

tyto finanční prostředky dostane. V již analyzovaných letech vybraný územní samosprávný celek získal dotace od MDČR¹⁷, Jihočeského kraje, SZIF¹⁸, MMR¹⁹, MŽP – OPŽP²⁰, Jihočeský kraj – FSEU²¹. Z dotací bylo částečně financováno:

- odstranění škod po povodních,
- tvorba územního plánu,
- obnova autobusových zastávek,
- obnova společenského zařízení obce,
- oprava a rehabilitace kapličky v Dolních Hrachovicích,
- „Svážíme bioodpad“,
- oprava místní komunikace v Horních Hrachovicích.

Tato forma příjmů může být běžná nebo investiční. S běžnou (provozní) dotací vybraná obec počítá v rozpočtovém výhledu a také ve schváleném rozpočtu, ale s investiční dotací nikoli. Tato částka se totiž nedá ovlivnit, tudíž ji nelze ani předpovídat. Dále také záleží na druhu projektu – pokud je cílem projektu pouhá rekonstrukce, tak to obec zařazuje do rozpočtového výhledu. Ovšem když na projektu proběhne renovace či celkové pořízení nové věci, tak se to pokládá za investiční dotaci.

Například oprava kapličky v Dolních Hrachovicích je považována za provozní dotaci, tudíž je ve výše uvedeném výhledu a také ve schváleném rozpočtu tento příjem zahrnut. Opravou se rozumí například nová fasáda na tomto objektu. Ovšem rehabilitace kapličky je již považována za investiční dotaci, protože zde byly pořízeny například nové dveře a okna. Jedná se o tzv. technické zhodnocení, jelikož se tím zvyšuje hodnota objektu. Celková výše této dotace byla 423 331 Kč.

V roce 2016 byl zřízen fond vodovodu ve výši 40 000 Kč, protože obec počítala do budoucna s jeho rekonstrukcí. V tomto roce také obec zažádala o dotaci, která byla přiznaná v roce 2017. Byla realizovaná ve dvou etapách. První etapa se týkala obnovy objektů vodovodu. Jednalo se o opravu stávajícího zařízení, proto tato dotace byla provozní.

¹⁷ MDČR = Ministerstvo dopravy České republiky

¹⁸ SZIF = Státní zemědělský intervenční fond

¹⁹ MMR = Ministerstvo pro místní rozvoj

²⁰ MŽP – OPŽP = Ministerstvo životního prostředí – operační program Životní prostředí

²¹ FSEU = Fond solidarity Evropské Unie

Ve druhé etapě byl připojen nový vodní zdroj. V tomto případě byla dotace investiční. Tato dotace byla přijatá od Jihočeského kraje.

Ve skutečnosti obec vykazovala investiční dotace až od roku 2013, kdy tyto transfery čerpala ze státních fondů. Konkrétně v roce 2013 v hodnotě 156 072 Kč. Ovšem s největší částkou obec hospodařila v roce 2015, kdy celková částka přijatých transferů činila přibližně 1 152 000 Kč. Z toho byla největší částka poskytnuta na projekt „Svážíme bioodpad“, kdy z tohoto příjmu byla pořízena sekačka dřevního odpadu, technika na svoz bioodpadu a kompostéry pro jednotlivé domácnosti.

Udržitelnost projektu

Zpravidla dotační tituly, které jsou investičního charakteru, jsou podmíněny poskytovatelem dobou udržitelnosti projektu. To znamená, že příjemce dotace, v tomto případě obec Dolní Hrachovice, musí udržovat projektovou činnost beze změn po určitou dobu. V době udržitelnosti má nárok poskytovatel kdykoli provést kontrolu u příjemce dotace, zda poskytnutá dotace byla využita pro daný účel. Doba udržitelnosti je stanovena ve smluvním vztahu mezi poskytovatelem a příjemcem dotace na určitý čas.

Například u přidělené investiční dotace „Svážíme bioodpad“ byla doba udržitelnosti projektu poskytovatelem stanovena na 5 let. V této době musí obec Dolní Hrachovice podávat hlášení o správném využití zadotované techniky a o množství zlikvidovaného odpadu předepsaným způsobem. V tomto případě jde o bioodpad, který je nutné vrátit zpět do koloběhu ekosystému. Účelem daného projektu je, aby tento odpad nekončil ve smíšeném komunálním odpadu.

8 Případné návrhy a diskuse

Z výše uvedené analýzy se dá říci, že obec v těchto letech hospodařila podle plánu a bez problémů. Příjmy obce jsou dostačující a snadno pokrývají výdaje. Obec si nemusela půjčovat žádné finanční prostředky. Z toho důvodu je zcela zbytečné na běžných příjmech cokoli měnit.

8.1 Rozpočtový výhled od roku 2019 do roku 2022

Rozpočtový výhled na následující období je opět sestaven na 4 roky, a to od roku 2019 do roku 2022 (viz. tabulka 11). Tento rozpočtový výhled byl vyvěšen na úřední desce 23. 10. 2017 a byl aktualizován 29. 11. 2017.

Na základě informací, které byly poskytnuty starostou obce a účetní, byl sestaven rozpočtový výhled také na rok 2023, který je v tabulce zvýrazněn šedě.

Tabulka 11: Rozpočtový výhled obce od roku 2019 do roku 2022 (v Kč)

Skupina příjmů, výdajů	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Daňové příjmy	1 577 000	1 580 000	1 600 000	1 600 000	1 760 000
Nedaňové příjmy	304 000	260 000	300 000	300 000	315 000
Ostatní příjmy	0	0	0	0	0
Provozní dotace	57 800	58 000	58 000	58 000	58 000
Celkem běžné příjmy	1 938 800	1 898 000	1 958 000	1 958 000	2 133 000
§ 2212 – komunikace	85 000	50 000	50 000	50 000	50 000
§ 2310 – vodovody	300 000	100 000	100 000	100 000	100 000
§ 3111 – předškolní a základní vzdělání	-	-	-	-	20 000
§ 3631 – VO	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
§ 3722 – odpady	84 000	85 000	85 000	85 000	85 000
§ 3745 – vzhled obcí	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
§ 5512 – požární ochrana	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
§ 6112 – zastupitelstvo	141 000	141 000	141 000	141 000	141 000
§ 6171 – veř. správa	510 000	600 000	600 000	600 000	600 000
Celkem běžné výdaje	1 150 000	1 006 000	1 006 000	1 006 000	1 026 000
Saldo běžných příjmů a výdajů	788 800	892 000	952 000	952 000	1 107 000
Zůstatek volných zdrojů	788 800	892 000	952 000	952 000	1 107 000

Zdroj: interní materiály obce, vlastní úprava

V roce 2023 došlo ke zvýšení o 10 % oproti roku 2022 u daňových příjmů, které obec nemůže sama příliš ovlivnit. Z důvodu možné změny vlády, nastanou jiná usnesení vlády. Nedaňové příjmy se zvýšily z důvodu předpokládaného nárůstu cenové hladiny o 5 %.

Do střednědobého rozpočtového výhledu by měly být také zaznamenány výdaje pro mateřské a základní školy, které byly na základě analýzy v kapitole 7.1 zjištěny jako chybějící údaje v tomto dokumentu, se kterými obec z neznámých důvodů nedisponuje.

V rozpočtovém výhledu se pro následující roky se skupinou ostatních příjmů již nepočítá. Skupina provozních dotací se zvýšila až na 58 000 Kč, takže obec předpokládá větší nárůst provozních dotací. Dle střednědobého rozpočtového výhledu bude nejvyšší saldo běžných příjmů a výdajů pravděpodobně realizováno v roce 2023, a to 1 107 000 Kč.

8.1.1 Podané návrhy o dotace

Obec Dolní Hrachovice má podaný návrh o dotaci na rekonstrukci hřiště v obci Dolní Hrachovice a na instalaci altánu v obci Horní Hrachovice. Při rekonstrukci dětského hřiště budou vynaložené náklady na dvouvěžovou sestavu se skluzavkou a houpačkou. Nezbytnou součástí tohoto projektu bude také infopanel k označení hřiště. Modernizace této herní sestavy bude určena pro děti od 3 do 14 let. Výstavba altánu má sloužit jako místo, kde se mohou setkávat obyvatelé i za nepříznivého počasí.

Předpokládané výdaje na tento projekt se pohybují okolo 320 000 Kč. Obec Dolní Hrachovice se plánuje podílet na financování projektu s částkou přibližně 96 000 Kč, což je 30 % z celkové částky. Obec by sama takovouto částku z důvodu rozpočtových možností vynaložit nemohla, tudíž je pro ni velmi důležité financování z jiných zdrojů. Žádost byla podaná na Ministerstvo místního rozvoje České republiky. Konkrétně se týká programu Podpory obnovy a rozvoje venkova. Na obrázku 3 lze vidět situaci před rekonstrukcí dětského hřiště a také vizualizaci a na obrázku 4 je k nahlédnutí ukázka navrženého altánu.

Obrázek 2: Dětské hřiště v Dolních Hrachovicích

Zdroj: interní materiál obce

Obrázek 3: Vizualizace altánu v Horních Hrachovicích

Zdroj: interní materiál obce

8.2 Návrhy do budoucna

Z rozhovoru se starostou obce vyplynulo, že analyzovaná obec plánuje do budoucna několik investičních projektů. Většinu investičních záměrů totiž obec není schopna financovat sama, a proto využívá finanční prostředky, které plynou z dotací.

Veřejné osvětlení

Jelikož stávající veřejné osvětlení je ve stavu odpovídajícím svému stáří a údržbě v předešlých letech, tak by analyzovaná obec měla v blízké době vynaložit některé finanční prostředky na obnovu. Distributor elektrické energie oznámil obci plánovanou rekonstrukci vedení sítě, která spočívá ve změně vedení z nadzemního vedení na zemní rozvod. Za současné situace má obec vedeno veřejné osvětlení včetně osvětlovacích lamp z cca 90 % na sloupech poskytovatele elektrické energie. V případě, že obec Dolní Hrachovice nebude danou situaci řešit, bude stávající veřejné osvětlení v rámci rekonstrukce elektrické sítě nenávratně odstraněno bez náhrady.

Vhodným řešením tohoto problému by mohla být například ta skutečnost, kdy by se obec dohodla s provozovatelem elektrické sítě, dále také vypracovat projekt nového veřejného osvětlení v součinnosti s projektem elektrické sítě a také by měla získat finanční prostředky na nové veřejné osvětlení. Jelikož z provozního rozpočtu obce nelze pokrýt veškeré náklady na renovaci veřejného osvětlení, tak se pro obec doporučuje získat finanční prostředky pomocí dotací.

Domovní čistička odpadních vod

Dalším návrhem pro danou obec by mohlo být zabudování domovní čističky odpadních vod. V současné době nemá obec celoplošné řešení čištění odpadních vod. Z převážné

části jsou technologie u jednotlivých objektů zastaralé a neodpovídají dnešním požadavkům. Existují dvě varianty, jak by obec mohla vytvořit domovní čističku odpadních vod.

- První způsob spočívá v tom, že by obec zřídila splaškovou centrální kanalizaci ukončenou centrální čističkou. V tomto případě je investice neadekvátní, a to z důvodu, že se z tabulek dotačního programu uděluje dotace přibližně 80 000 Kč na ekvivalentního obyvatele (tzn. trvale žijícího obyvatele, který je hlášen jako obyvatele obce). Všechny části obce, co se týče zástavby, jsou velmi asymetrické a příliš od sebe vzdálené objekty. Muselo by tedy dojít ke složitému zřízení rozsáhlého kanalizačního potrubí, aby došlo k napojení každé kanalizační přípojky (každého domu) na centrální kanalizační potrubí, které by rovněž muselo být zřízeno. Na začátku realizace tohoto projektu by se také dalo uvažovat o sloučení obcí, ale po vyčíslení nákladů na realizaci centrální splaškové kanalizace by tento projekt převyšoval několikanásobně uznatelnou dotaci a obec nemá finanční prostředky, aby dofinancovala daný záměr.
- Druhý způsob pro obec je zařídit více domovních čističek odpadních vod. Na předčištěnou vodu z domovních čistíren lze částečně použít stávající kanalizace a zaústit do přilehlých stok. V této variantě obec shledává pozitivní řešení z důvodu pořizovacích cen a možnosti získání dotace. Spoluúčast na tomto projektu by byla přijatelná.

Z výše uvedeného šetření vyplývá, že druhá varianta by byla pro obec vhodnější. Z provozního rozpočtu obce opět nelze pokrýt veškeré náklady na realizaci, a proto by měla obec Dolní Hrachovice opět zažádat o dotaci na tento záměr a sehnat tak finanční prostředky.

8.3 Diskuse

Kameníčková (2017) ve svém článku člení obec podle velikostních skupin. Podle tohoto dělení obec Dolní Hrachovice spadá do kategorie nejmenších obcí, což jsou obce do 199 obyvatel. V letech 2010 až 2016 v analyzované obci mělo trvalé bydliště nejvíce 136 obyvatel.

Havelka (2013) ve svém článku poukazuje na skutečnost, že obce mohou využít sdružení do větších svazků. Tuto možnost uvádí na problematice spojené s nakládáním odpadů. V rámci takového sloučení se podle autora obce smluvně zavážou k dlouhodobému za-

jišťování komunálního odpadu patřičným způsobem (například nasměrování velkého objemu odpadu do spaloven odpadů). Autor však pokládá zásadní otázku, zda by tato varianta byla vhodná pro obce, jelikož nebudou mít volbu svobodného výběru dodavatele. Havelka (2013) také uvádí, že pokud si chce obec zachovat svobodu ve výběru služeb, tak není třeba takové svazky zakládat a tím si ponechat stálou rozhodovací schopnost. Sdružení obcí by bylo doporučeno analyzované obci například při investičním projektu „Svážíme bioodpad“, jelikož tento projekt by bylo možno realizovat i přes velkou vzdálenost mezi jednotlivými obcemi. Naopak navržený projekt na domovní čističky odpadních vod by nebylo možné realizovat pomocí sdružení, a to právě kvůli vzdálenému rozmístění obcí, tudíž by byl tento projekt technicky neproveditelný.

Podle Provazníkové (2015) jsou daňové příjmy nejvýznamnějšími příjmy rozpočtů obcí, což platí také u analyzované obce, kde podíl těchto příjmů na celkových příjmech činí až 81 %, a to v roce 2011. Každý rok daňové příjmy tvořily alespoň 50 % z celkových rozpočtových příjmů.

Matej (2017) ve svém článku uvádí, že nedaňové příjmy jsou pro obce důležitým a stabilním příjmem. Nedaňové příjmy Dolních Hrachovic lze považovat za stabilní příjem, obzvláště příjmy z poskytování služeb a výrobků. Nedaňové příjmy tvoří v průměru za období od roku 2010 do roku 2016 22 % celkových příjmů, tudíž se dá říci, že nedaňové příjmy jsou pro obec také důležité. Kapitálové příjmy podle Mateje (2017) jsou pouze doplňkovým příjmem, což odpovídá také v dané obci, kde tyto příjmy nebyly v roce 2010 a 2015 ani zastoupeny. V průměru tvoří 0,5 % celkových příjmů obce.

Peková (2011) uvádí, že dotace ze státních rozpočtů či ze státních účelových fondů poskytované územním rozpočtům jsou jejich významným příjmem. Což bylo potvrzeno i u obce Dolní Hrachovice, jelikož přijaté transfery tvoří druhou nejvýznamnější skupinu s průměrným podílem 20 % na celkových příjmech obce v letech 2010 až 2016. Tato autorka dále také ve svém díle poukazuje na to, že dotace ve vyspělých zemích klesají, a to z toho důvodu, že se klade větší důraz na přerozdělování prostřednictvím daňového určení. Toto tvrzení se zatím na obci Dolní Hrachovice neprojevovalo, spíše naopak tyto příjmy rostou.

Sedmihradská (2015) ve své knize poukazuje na slabinu rozpočtového výhledu, kterou je nejistota o budoucnosti, jelikož do výhledu není možné zařadit kapitálové dotace, které budou schváleny až v nadcházejícím období. Tento problém obce Dolní Hrachovice má

také. Je těžké stanovit, ve kterém roce budou tyto dotace přiznány. Podle Sedmihradské (2015) by měl být střednědobý rozpočtový výhled zpracován na základě celkových příjmů a celkových výdajů. Obec Dolní Hrachovice sestavuje střednědobý rozpočtový výhled prostřednictvím dvou ukazatelů, a to běžných příjmů a běžných výdajů. Vzhledem k velikosti dané obce a výši příjmů a výdajů je tento střednědobý rozpočtový výhled prozatím dostačující. Obec Dolní Hrachovice používá rozpočtový výhled pouze k predikci nezbytných příjmů a výdajů, ale nedá se říci, že opravdu slouží jako nástroj střednědobého plánování, protože se definitivní částky v některých případech velmi liší. Například u neinvestičních transferů se liší až o 50 000 Kč, kdy je částka vyšší ve schváleném rozpočtu než v rozpočtovém výhledu. Větší rozdíly ovšem nastávají až v běžných výdajích, kde jsou nejvyšší rozdíly u § 2310 – vodovody.

9 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzování rozpočtových příjmů ve vybrané obci na základě teoretických znalostí. Dále také poukázat na to, jak se obec Dolní Hrachovice řídí rozpočtovým výhledem při schvalování rozpočtu. Analýza příjmů vybrané obce byla provedena v období od roku 2010 do roku 2016. Pro zhodnocení byly nejdříve stanoveny data celkových příjmů, která byla následně rozdělena na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Tyto jednotlivé skupiny příjmů byly dále podrobně rozebrány a byly zkoumány příčiny jejich změn.

Analýza rozpočtových příjmů obce Dolní Hrachovice poukázala na výrazný skokový nárůst celkových příjmů mezi roky 2012 a 2013, a to o 92 %. Od roku 2013 celkové příjmy dané obce vykazovaly střídavý trend, což je způsobeno čerpáním dotací. Značné výkyvy se projevily u skupiny příjmů přijatých transferů, jelikož jsou tyto příjmy pouze jednorázové. Největší hodnotu těchto finančních prostředků obdržela obec v roce 2015, a to do položky 4216 – ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. Tato částka činila 1 034 831 Kč a následně z ní byl financován projekt s názvem „Svážíme bioodpad“.

Následně byl porovnán střednědobý rozpočtový výhled se schváleným rozpočtem. Ve střednědobém rozpočtovém výhledu byly celkové běžné příjmy podhodnoceny, což může být pro obec lepší varianta, jelikož se ve schváleném rozpočtu příjmy zvýší. Zároveň byly podhodnoceny také výdaje v letech 2010 až 2015, což je pro budoucí schválený rozpočet horší, z důvodu většího vynaložení finančních prostředků v těchto letech, než bylo predikováno. V roce 2016 byly výdaje nadhodnoceny ve střednědobém rozpočtovém výhledu. Taková situace je pro obec lepší, jelikož v roce 2016 bylo skutečně schváleno méně výdajů, než bylo předpovídáno. Daňové příjmy byly ve střednědobém rozpočtovém výhledu ve všech analyzovaných letech nižší než ve schváleném rozpočtu. Nedaňové příjmy byly pouze v roce 2010 ve schváleném rozpočtu nižší než v rozpočtovém výhledu a od roku 2011 vykazovaly stejně jako daňové příjmy nižší hodnoty ve střednědobém rozpočtovém výhledu. Obec také hospodařila s provozními dotacemi, které byly zaznamenány v rozpočtovém výhledu. V roce 2013 se tyto příjmy zvýšily, jelikož obec očekávala větší možnosti financování prostřednictvím dotací. Poslední položkou ve skupině příjmů byly tzv. ostatní příjmy, kde vybraná obec zaznamenává hodnoty, které nelze zařadit do ostatních skupin.

V poslední části práce jsou obsaženy návrhy, které by měla obec využít pro získání rozpočtových příjmů. Z analýzy, která byla v této práci provedena, je patrné, že obec nemá žádné finanční problémy. Pro financování investičních projektů bylo doporučeno možné získání dotací, které je pro obec nezbytné, jelikož z provozního rozpočtu obec není schopna samostatného financování. Obec Dolní Hrachovice by do budoucna neměla provádět na svém hospodaření rapidní změny.

Summary

The bachelor thesis focuses on the Analysis of Budgetary Revenues in Terms of a Municipality. The time series from 2010 to 2016 is used for the analysis of budgetary revenues of the regional self-governing unit.

Then it defines financial instruments – the budgetary outlook and the approved budget of the selected municipality. The budgetary outlook of the municipality is compared with the approved budget of the municipality.

In this bachelor thesis is explained how the municipality gets revenues. These revenues are divided into four groups – tax, non-tax, capital revenues and received transfers. Then it describes causes of changes of the budgetary revenues. The municipality uses revenues for financing inhabitant's needs and the municipal movable property, for example a water pipeline and a clubhouse. Municipality gains revenues especially from tax revenues and grants.

The conclusion of the work includes possible suggestions how to gain revenues and impacts on the municipality.

Key words: regional self-governing unit, municipality, revenues, grants, budget outlook

JEL Classification: H71

Seznam literatury

Knižní zdroje:

1. David N. Hyman. (2008). *Public finance: a contemporary application of theory to policy* (9th ed., International Student ed.). Australia: South-Western Cengage Learning.
2. Havlan, P., & Janeček, J. (2014). *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi* (2., aktualiz. a podstatně dopl. vyd.). Praha: Leges.
3. Jáč, I. (2010). *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional Publishing.
4. Jílek, M. (2008). *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI.
5. Kadeřábková, J., & Peková, J. (2012). *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
6. Morávek, Z., & Prokúpková, D. (2014-). *Příspěvkové organizace ...* Praha: Wolters Kluwer.
7. Peková, J. (2004). *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press.
8. Peková, J. (2008). *Veřejné finance: úvod do problematiky* (4., aktualiz. a rozš. vyd.). Praha: ASPI.
9. Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
10. Provazníková, R. (2015). *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe* (3. aktualizované a rozšířené vydání). Praha: Grada Publishing.
11. *Řízení obcí*. (2008). Praha: Professional Publishing.
12. Sedmihradská, L. (2015). *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer.
13. Scholleová, H. (2017). *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy* (3., aktualizované vydání). Praha: Grada Publishing.

Zákony:

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, Hlava sedmá – územní samospráva.
2. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

3. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
4. Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.
5. Zákon č. 314/2000 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.
6. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
7. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).
8. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.
9. Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.
10. Vyhláška č. 442/2006 Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup.
11. Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Internetové zdroje:

1. www.mmr.cz
2. www.zakonyprolidi.cz
3. Matej, M. Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací. Získáno z <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6743008&ht=p%F8%ED-jmy+mal%FDch+obc%ED>
4. Kameníčková, V. Rozpočtové hospodaření podle velikostních skupin obcí (1. část). Získáno z <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6739222&ht=p%F8%ED-jmy+obc%ED>
5. Havelka, P. Integrovaný systém, nebo i jiné způsoby než centralizované pojetí nakládání s odpady? Získáno z <http://moderniobec.cz/integrovaný-system-nebo-i-jine-zpusoby-nez-centralizovane-pojeti-nakladani-s-odpady/>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet obyvatel v letech 2010–2017	26
Tabulka 2: Majetek obce Dolní Hrachovice v letech 2010 až 2016 (v tisících Kč).....	28
Tabulka 3: Celkové příjmy vybrané obce v letech 2010 až 2016 (v Kč)	30
Tabulka 4: Daňové příjmy obce v letech 2010 až 2016 (v Kč)	32
Tabulka 5: Místní poplatky na jednoho obyvatele (v Kč)	34
Tabulka 6: Nedaňové příjmy v letech 2010 až 2016 (v Kč).....	34
Tabulka 7: Kapitálové příjmy v letech 2010 až 2016.....	35
Tabulka 8: Přijaté transfery od roku 2010 do roku 2016 (v Kč).....	36
Tabulka 9: Rozpočtový výhled obce v letech 2010 až 2016 (v tis. Kč)	38
Tabulka 10: Schválený rozpočet v letech 2010 až 2016 (v Kč)	41
Tabulka 11: Rozpočtový výhled obce od roku 2019 do roku 2022 (v Kč)	45

Seznam grafů

Graf 1: Historický vývoj obyvatel v letech 1869 až 2014	27
Graf 2: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2010-2016 (v %)....	30
Graf 3: Celkové příjmy obce	31
Graf 4: Vývoj příjmů z daně z přidané hodnoty v letech 2010-2016	33
Graf 5: Vývoj položky 4112 v letech 2010 až 2016	37

Seznam příloh

Příloha 1: Zjednodušené obecné schéma rozpočtu obce v ČR v současné době
Příloha 2: Zjednodušená struktura rozvahy
Příloha 3: Výkaz zisků a ztrát
Příloha 4: Rozpočtové návrhy obce v letech 2010 až 2016

Seznam zkratk

- DPFO-ZČ** – daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků
- DPFO-SVČ** – daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti
- DPFO-KV** – daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů
- DPPO** – daň z příjmů právnických osob
- DPH** – daň z přidané hodnoty
- PKO** – poplatek za komunální odpad
- PP** – poplatek ze psů
- OLPH** – odvod z loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů
- SP** – správní poplatky
- DNem** – daň z nemovitosti
- PPSV** – příjmy z poskytování služeb a výrobků
- OPVČ** – ostatní příjmy z vlastní činnosti
- PPP** – příjmy z pronájmu pozemků
- PÚ** – příjmy z úroků (část)
- SPJS** – sankční poplatky přijaté od jiných subjektů
- PNPN** – přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady
- PzPP** – příjmy z prodeje pozemků
- NPTVPSR** – neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu
- NPTSRDV** – neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
- NPTSF** – neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů
- ONPTS** – ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu
- NPTK** – neinvestiční přijaté transfery od krajů
- IPTSF** – investiční přijaté transfery ze státních fondů
- OIPTSR** – ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu

IPTK – investiční přijaté transfery od krajů

SDH – sbor dobrovolných hasičů

SMV – samostatné movité věci

SbMV – soubory samostatně movitých věcí

DNM – dlouhodobý nehmotný majetek

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

KFM – krátkodobý finanční majetek

MDČR – Ministerstvo dopravy České republiky

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MŽP – OPŽP – Ministerstvo životního prostředí – operační program Životní prostředí

FSEU – Fond solidarity Evropské Unie

OECD – Organization for Economic Cooperation and Development

RUD – rozpočtové určení daní

Přílohy

Příloha 1: Zjednodušené obecné schéma rozpočtu obce v ČR v současné době

<p><u>Příjmy</u> <u>Běžné:</u> Nenávratné: Daňové (tř. 1):</p> <ul style="list-style-type: none">- svěřené (výlučné) daně (daň z nemovitých věcí)- sdílené daně (část: daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň z přidané hodnoty)- místní poplatky- správní poplatky <p>Nedaňové (tř. 2):</p> <ul style="list-style-type: none">- poplatky za služby- příjmy z pronájmu majetku- příjmy od organizační složky a příspěvkové organizace- zisk obecních podniků- dividendy z akcií, přijaté úroky <p>Ostatní:</p> <ul style="list-style-type: none">- doplňkové – dary apod.- přijaté sankční pokuty apod. <p>Dotace (tř. 4):</p> <ul style="list-style-type: none">- přijaté neinvestiční transfery <p>Návratné (část tř. 8):</p> <ul style="list-style-type: none">- neinvestiční půjčky, úvěry <p><u>Kapitálové (tř. 3):</u> Nenávratné:</p> <ul style="list-style-type: none">- z prodeje majetku – nemovitého a movitého dlouhodobého majetku- z prodeje akcií a majetkových podílů <p>Dotace (tř. 4):</p> <ul style="list-style-type: none">- investiční přijaté transfery od jiné vládní úrovně, tj. ze státního rozpočtu, státních fondů, rozpočtu kraje, jiné obce apod.)- přijaté splátky dříve poskytnutých půjček <p>Návratné (část tř. 8):</p> <ul style="list-style-type: none">- přijaté investiční transfery- příjmy z emise komunálních obligací <p>Ostatní – dary apod.</p>	<p><u>Výdaje</u> <u>Běžné (tř. 5) – neinvestiční:</u> Nenávratné:</p> <ul style="list-style-type: none">- mzdy- povinné pojistné za zaměstnance- materiálové- energie- nájemné- sociální dávky- dotace vlastním organizační složkám a jiným subjektům- neinvestiční příspěvky příspěvkové organizace- výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční)- placení daně- placení sankcí za porušení rozpočtové kázně- placené pokuty- placené úroky- ostatní (poskytnuté dary apod.) <p>Návratné:</p> <ul style="list-style-type: none">- poskytnuté krátkodobé půjčky <p><u>Kapitálové (tř. 6) – investiční výdaje:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- na pořízení hmotné a nehmotného dlouhodobého majetku- na nákup cenných papírů- na poskytnuté investiční dotace organizační složce a různým subjektům- splátky investičních úvěrů (část tř. 8)- ostatní <p>Návratné (část tř. 8):</p> <ul style="list-style-type: none">- na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům
--	---

Zdroj: Peková (2011), vlastní úprava

Příloha 2: Zjednodušená struktura rozvahy

Aktiva	Pasiva
<p>Stálá aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobý nehmotný majetek • Dlouhodobý hmotný majetek • Dlouhodobý finanční majetek • Dlouhodobé pohledávky <p>Oběžná aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zásoby <p>Krátkodobé pohledávky</p> <p>Přechodné účty aktiv</p> <p>Krátkodobý finanční majetek</p> <p>Bankovní účty</p> <p>Cenné papíry</p> <p>Ceniny</p> <p>Pokladna</p>	<p>Vlastní kapitál</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jmění účetní jednotky a upravující položky • Dotace na pořízení DM • Agregované příjmy a výdaje minulých let • Kurzové rozdíly • Oceňovací rozdíly • Opravy chyb minulých let <p>Fondy ÚJ</p> <ul style="list-style-type: none"> • FKSP • Rezervní fond • Fond odměn • Fond reprodukce majetku <p>Výsledek hospodaření</p> <p>Cizí zdroje</p> <p>Dlouhodobé závazky</p> <p>Krátkodobé závazky</p> <p>Přechodné účty pasiv</p>

Zdroj: Provazníková (2015), vlastní úprava

Příloha 3: Výkaz zisků a ztrát

Náklady	Výnosy
I. Náklady z činnosti	I. Výnosy z činnosti
Spotřeba služeb a materiálu Mzdové náklady Daně Manka a škody Náklady na opravné položky, rezervy, odpisy Náklady na vyřazení majetku	Výnosy z prodeje výrobků a služeb Výnosy z poplatků Aktivace majetku Změna stavu Výnosy z prodeje dlouhodobého majetku
II. Finanční náklady	II. Finanční výnosy
Prodané cenné papíry Úroky Kurzové ztráty Náklady na přecenění RH	Výnosy z prodeje cenných papírů Úroky Kurzové zisky Výnosy z přecenění RH Výnosy z daní a poplatků
III. Náklady na transfery	III. Výnosy z transferů
Náklady ústředních rozpočtů na transfery Náklady územních rozpočtů na transfery	Výnosy ústředních rozpočtů z transferů Výnosy územních rozpočtů z transferů
IV. Náklady sdílených daní	IV. Výnosy ze sdílených daní
	V. Výsledek hospodaření

Zdroj: Provazníková (2015), vlastní úprava

Příloha 4: Rozpočtové návrhy obce v letech 2010 až 2016

ROZPOČTOVÉ NÁVRHY							
Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Předpokládané příjmy (v tis. Kč)							
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	222	200	220	220	260	350	240
Daň z příjmů FO z podnikání	13,5	15	4	4	4,2	4	1
Daň z příjmů z FO z kapitálových výnosů	20	20	20	23	29	32	35
Daň z příjmů PO	285	250	220	220	232	300	290
DPH	495	490	530	530	665	948	560
Poplatek za komunální odpad	55	56	54	54	54	54	51
Poplatek ze psů	1,8	2	1,8	2	2	2	2
Odvod z výtěžku z provozování loterií	0	0	0	0	6	6	5
Správní poplatky	0	0	0	0	0,1	0	0
Daň z nemovitostí	110	135	160	160	172	172	155
Neinvestiční transfery	7,5	60	60	60	54	54	54,4
Vodné	100	150	200	200	200	250	269
Odběr tříděného odpadu	4	4	5,6	10	12,5	20	15
Pronájem pozemků	2	2	2,1	2	3,6	4	4
Příjmy z úroků	7	1	0,5	14	10,1	4	2
Předpokládané příjmy celkem (v tis. Kč)	1322,8	1385	1478	1499	1704,5	2200	1683,4
Předpokládané výdaje dle kapitol (v tis. Kč)							
Silnice	7	100	20	20	30	30	30
Vodovod	616,8	349,5	250	200	273,5	500	502
Mateřská škola	21	21	21	10	14	14	10
Základní škola	77	94,5	70	70	70	50	25
Kultura	10	11	10	14	16	16	15
Veřejné osvětlení	30	30	30	30	34,5	60	30
Odpady	70	70	70	100	83	83	83
Čerpání veřejných vod		34,4	34,4	34,4	34,4	34,4	34,4
Veřejná zeleň	9	13	13	13	13	20	35
Stacionář	7	14	7	7	7	7	7
Hasiči	16	16	16	16	28,8	28	29
Zastupitelé	205	220,5	220	220	245,3	130	137
Místní správa	250	408,1	712,6	760,6	854,9	1222,6	694,9
Poplatek za vedení účtu	4	3	4	4	0,1	5	2
Fond vodovodu	0	0	0	0	0	0	40
Daň z příjmu	0	0	0	0	0	0	7
Príspevek MIKROREGI-ONU	0	0	0	0	0	0	2,1
Předpokládané výdaje členěné dle kapitol (v tis. Kč)	1322,8	1385	1478	1499	1704,5	2200	1683,4

Zdroj: interní materiály obce, vlastní úprava